

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2007-2008

22 mei 2008

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR LEEFMILIEU EN NATUUR, LANDBOUW, VISSERIJ EN
PLATTELANDSBELEID EN RUIMTELIJKE ORDENING EN ONROEREND ERFGOED

INHOUD

Vraag om uitleg van mevrouw Joke Schauvliege tot de heer Dirk Van Mechelen, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over sociale woningbouw in kasteeldomeinen	1
Vraag om uitleg van mevrouw Joke Schauvliege tot de heer Dirk Van Mechelen, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over de bevoegdheid van de gemeenteraad om rooilijnen vast te leggen	5
Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot de heer Dirk Van Mechelen, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over glastuinbouwzones	8
Vraag om uitleg van de heer Johan Sauwens tot de heer Dirk Van Mechelen, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over de inplanting van particuliere windmolens en het standpunt van AROHM ter zake	11
Vraag om uitleg van de heer Stefaan Sintobin tot de heer Dirk Van Mechelen, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over het typevoorschriftenbesluit voor de agrarische gebieden in het kader van gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen en het verband met de inplanting van windturbines in agrarisch gebied	17

Voorzitter: de heer Patrick Lachaert

Vraag om uitleg van mevrouw Joke Schauvliege tot de heer Dirk Van Mechelen, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over sociale woningbouw in kasteeldomeinen

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mevrouw Joke Schauvliege: Mijnheer de minister, ik heb u al een aantal keren vooral schriftelijke vragen gesteld over de herbestemming van een aantal beschermde monumenten, en kastelen in het bijzonder. U hebt verwezen naar de functiewijziging, de mogelijkheden om die beschermde kastelen en monumenten een nieuwe bescherming te geven. U hebt ook gezegd dat, onder andere, subsidies mogelijk zijn.

De kasteeldomeinen stellen volgens u niet echt acute problemen. De staat van de kastelen en domeinen is volgens uw bevindingen redelijk goed. U hebt ook gewezen op een globaal afwegingskader, de erfgoedlandschappen die via de ruimtelijke uitvoeringsplannen (RUP) ook verfijnd kunnen worden enzovoort.

Mijn ervaring is enigszins anders. Dikwijls gaat het om een heel complexe eigendomssituatie. Soms is er een gemengde eigendom, is ze voor een deel gemeentelijk, voor een deel publiek of privaat. Soms zijn er een heel pak erfgenamen, die samen eigenaar zijn. Dat leidt toch wel tot grote problemen om een herbestemming te geven aan die kasteeldomeinen.

Ik voel me gesterkt in mijn overtuiging door een van de conclusies van de op 12 april 2008 door de Vereniging van Vlaamse Provincies (VVP) gehouden studiedag 'De provincies maken Ruimte'. Er werd nagedacht over de verantwoordelijkheid van de provincies inzake ruimtelijke ordening. Een van de conclusies sluit perfect aan bij een aantal vragen die ik schriftelijk aan u heb gericht. Ze ging over kasteeldomeinen, die er volgens de VVP verwaarloosd bij liggen. Dat zou vooral te wijten zijn aan "de rigide regelgeving in de ruimtelijke ordening". Ze stelt: "Kasteeldomeinen vinden geen nieuwe functie meer omdat ze in parkgebied liggen. Daardoor zijn ze vaak verwaarloosd."

Een van de suggesties is om sociale huisvesting mogelijk te maken in die kasteeldomeinen. Ik vond dat een nogal opmerkelijk standpunt. Het is ook interessant in het licht van het nieuwe decreet. In uw schriftelijke antwoorden hebt u verwezen naar het nieuwe decreet op de ruimtelijke ordening. Daarin zouden een aantal nieuwe instrumenten

worden opgenomen die het volgens u mogelijk zouden moeten maken om daar iets flexibeler en soepeler mee om te gaan, zonder uiteraard te raken aan de eigenheid en de beschermde waarde van domeinen.

Mijnheer de minister, klopt het volgens u dat de verwaarlozing van sommige kastelen en kasteeldomeinen het gevolg is van een te strenge, te strikte regelgeving van de ruimtelijke ordening? Zo ja, kan daar een oplossing voor geboden worden? Is het eventueel mogelijk om sociale huisvesting mogelijk te maken in een parkgebied, of moet men daar andere bestemmingen aan geven? Ik veronderstel dat u opnieuw zult verwijzen naar de erfgoedlandschappen, maar ik wacht natuurlijk uw antwoord af. Zijn er initiatieven om gemeenten en particulieren aan te moedigen de parkgebieden behorende bij kastelen een openbare functie te geven en aldus te behouden? Kunt u eventueel enkele voorbeelden geven?

De heer Patrick Lachaert: Collega's, de heer Gatz heeft een interpellatie gehouden over het Bruegelproject. We hebben begrepen dat, om het cru te stellen, het Vlaamse Gewest te weinig geld heeft om dat te realiseren. De enige mogelijkheid is om de eigenaars van grote domeinen met bossen en weiden te motiveren om die gebieden toegankelijk te maken. Hier gaat het om het Bruegelproject. Dat idee kan echter van toepassing zijn voor heel Vlaanderen.

Het kan gaan om bepaalde wegen, binnen bepaalde periodes, zonder dat er in de bossen overlast ontstaat. Bij de afbakening van het grootstedelijk gebied Gent werd het parkbos de Giey in De Pinte ingericht en is er een dergelijk akkoord tot stand gekomen. De eigenaars willen wel meewerken als ze er iets voor in de plaats krijgen van de overheid. De overheid moet geen eigenaar zijn van al die bosgebieden. Belangrijk is dat ze toegankelijk zijn. Iemand die het gebied betreedt, stelt zich niet de vraag wie de eigenaar is.

De compensatie voor die eigenaars, in dit geval van het stadsbos Gent, was de meerbestemming van de gebouwen in dat gebied. Ik zou het iets breder zien en niet alleen kijken naar de sociale functie maar ook naar andere functies zoals horeca, kantoren, seniorie, diensten enzovoort. Dit voorbeeld toont toch aan dat het mogelijk is om een vrij groot gebied open te stellen zonder dat het iets kost aan de overheid. In dit geval worden zelfs de voetpaden onderhouden door de eigenaar als de Vlaamse overheid bereid is om aan het gebied een multifunctionele bestemming te geven.

Die gebouwen zijn inderdaad veel te groot voor één huishouden. Men kan die ook niet onderhouden. Men

mag daar ook geen twee gezinnen of de kinderen in onderbrengen. Er moet een verschillend adres zijn. Anders gaat het om een meergezinswoning. Dat mag niet. Op dat vlak mag er in Vlaanderen veel niet. Dit mag zeker niet. Het einde van het verhaal is dat pa en ma samen in een erg groot kasteel zitten, dat de rest van de locaties in dat kasteel, of in die orangerie, of in die bijgebouwen geen enkele bestemming hebben. De meerderheid zal een voorstel van resolutie opstellen om daar iets aan te doen.

De voorzitter: De heer Bex heeft het woord.

De heer Jos Bex: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, in onze gemeente wordt het probleem opgelost via een RUP voor merkwaardige gebouwen die kerngebonden zijn en merkwaardige gebouwen die niet kerngebonden zijn. Daarin zijn verscheidene functies opgenomen. Van eengezinswoningen worden meergezinswoningen gemaakt.

Mijnheer de minister, ik wil echter ook even van de gelegenheid gebruik maken om te verwijzen naar een u welbekend probleem. We hebben een prachtige vierkantshoeve. Het RUP voor de herbestemming is goedgekeurd. We mogen er kleinschalige bedrijven in vestigen. Er werd heel wat geld in gestoken om de zaak te restaureren. Eén schuur die op invallen staat, moet nog onder handen genomen worden. Niet de wetgeving op de ruimtelijke ordening, maar Monumenten en Landschappen is hier de oorzaak van het probleem.

De voorzitter: De heer Pieters heeft het woord.

De heer Leo Pieters: Mijnheer de minister, vergeef me als ik niet volledig op de hoogte blijk, maar er waren gesprekken met de diensten van de Vlaamse Bouwmeester om gezamenlijke projecten op te zetten. In welke mate is dat nog relevant? Gebeurt daar nog iets mee?

De voorzitter: Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen: Mijnheer de voorzitter, collega's, het minste dat men kan zeggen, is dat de mogelijkheden voor het ontwikkelen van sociale woonprojecten in waardevol patrimonium op dit ogenblik het parlement niet onberoerd laat. Zowel minister Keulen als ikzelf hebben hierover de afgelopen weken heel wat vragen gekregen. Het is dan ook niet slecht alles eerst op een rijtje te zetten.

Ik zou ook willen verwijzen naar de recente bespreking in de commissie met betrekking tot de vraag over de toekomst van het religieus erfgoed. Ik heb toen heel duidelijk gezegd dat het zeer moeilijk is om op het Vlaamse niveau een eenduidig, alomvattend standpunt in te nemen. Eigenlijk moet ieder dossier individueel op maat worden beoordeeld. Daarbij spelen uiteraard heel

wat factoren een rol. Het gaat niet alleen om de types van gebouwen, maar ook over de ligging, de situering ten opzichte van dorpskernen. Bij de overweging moet dus gekeken worden naar een mix van elementen.

Uiteraard lenen bepaalde types van gebouwen zich beter tot een gebruik of herbestemming met een woonfunctie, maar zelfs binnen een bepaalde typologie is het onmogelijk om een algemeen standpunt te bepalen. Een kasteel met een rijk, authentiek interieur dat vrij gaaf bewaard is, is niet hetzelfde als een kasteel waar het interieur duidelijk van minder belang is. De situatie is in die gevallen duidelijk erg verschillend. In ieder geval is het in de praktijk weinig zinvol en zelfs bijna onmogelijk om voor elk afzonderlijk type van patrimonium een apart kader tot herbestemming naar sociale woonprojecten te creëren.

Gebruik, hergebruik en herbestemming dienen zich in heel verschillende contexten en omstandigheden aan. Ze kunnen verschillende vormen aannemen en onder verschillende condities gekwalificeerd worden. Telkens gaat het om een individuele beoordeling op maat. Ruimtelijke ordening is nog altijd geen moderne wetkunde. Het is erg belangrijk dat rekening wordt gehouden met de intrinsieke aanwezige erfgoedwaarden. We weten uit ervaring dat kastelen, kasteeldomeinen en landgoederen veelal grote entiteiten zijn, waarbij verschillende bevoegdheden, overheden en particulieren betrokken zijn. Bij de herbestemming van dit soort domeinen zou men bij wijze van spreken een multidisciplinaire taskforce moeten kunnen oprichten om het dossier op zijn merites te beoordelen.

Vanuit mijn domein Onroerend Erfgoed is het vanzelfsprekend wel belangrijk dat we de initiatiefnemers zoveel mogelijk ondersteunen in hun zoektocht naar een geschikte bestemming – lees herbestemming. We proberen dan ook zo veel mogelijk informatie gebaseerd op good practices ter beschikking te stellen. Het wiel is immers al uitgevonden.

In mijn opdracht werkt de administratie aan een globaal informatiepakket over de herbestemming en het hergebruik van waardevol patrimonium, ongeacht of dit nu kastelen of verlaten schoolgebouwen zijn. Deze ochtend was ik in Brasschaat. Daar ging de discussie over het hergebruik van de door de krijgsmacht verlaten Luitenant Coppenskazerne. We hebben daar ook mooie voorbeelden van: kazerne Blairon, kazerne Coppens, kazerne Bauwin. De bedoeling is om via good practices aan te geven hoe bepaalde gemeentes in de meeste gevallen erin geslaagd zijn dit waardevolle patrimonium te heroriënteren.

In uw vraag verwijst u naar parkgebieden. U stelt dat de verwaarlozing van sommige kastelen en de onmogelijkheid om er sociale woningen te creëren het gevolg is van

de “rigide regelgeving inzake ruimtelijke ordening”. Mijnheer de voorzitter, ik denk dat het niet slecht is hier duidelijk te zeggen wat kan en wat niet kan. Wanneer men, zoals de heer Bex aangeeft, zorgt voor een aanpak via een doordacht planologisch proces, dan gaat men in een keer alle moeilijkheden uit de weg. Na een verantwoorde afweging kan een kader worden gecreëerd waarbinnen dit probleem vrij eenvoudig kan worden opgelost.

De vraag is natuurlijk of er telkenmale een planologisch proces moet worden opgestart, of dat we binnen het huidige vergunningenbeleid en decreet al aanzetten kunnen vinden. Als het over parkgebieden gaat, verwijst ik naar het koninklijk besluit (KB) van 28 december 1972, waarin een vrij summier verordenend voorschrift wordt gegeven voor parkgebieden: “De parkgebieden moeten in hun staat bewaard worden of zijn bestemd om zodanig ingericht te worden, dat ze, in de al dan niet verstedelijkte gebieden, hun sociale functie kunnen vervullen”. Daarmee moeten we het stellen.

Eén ding is duidelijk: bewoning is strijdig met dit voorschrift. Als men dit soort zaken wil oprichten in een parkgebied, dan botst men met de gewestplanbestemming en het koninklijk besluit. Men kan die regeling enkel overrulen door een nieuw planningsinitiatief. Een wet kan enkel gewijzigd worden via een andere wet.

De vraag is of er andere mogelijkheden zijn om de bestaande woonfunctie een nieuwe invulling te geven. Het spreekt voor zich dat in een bestaand kasteel de woonfunctie als vergund kan worden beschouwd. In de bestaande bewoningscontext zijn er dan wel een aantal mogelijkheden. Wat zijn nu die mogelijkheden voor deze kasteelsites en wat kunnen we ermee doen?

Vooreerst gelden daar de gewone mogelijkheden die in het decreet staan, maar die natuurlijk, omwille van hun omvang, in vele gevallen niet van toepassing zijn. Maar er zijn toch een aantal bepalingen die wel van toepassing zijn, met name het feit dat men kan verbouwen binnen het bestaande bouwvolume. U weet dat men volgens hetzelfde artikel mag herbouwen en uitbreiden tot 1000 kubieke meter, maar ik neem aan dat dit een theoretische beschouwing is, omdat kastelen normaal wel iets groter zijn. Uit dit artikel blijkt wel dat uiteindelijk het behoud van de woonfunctie en het aanpassen van het gebouw aan hedendaagse eisen zonder veel beperkingen kan.

Wat echter veel belangrijker is – en dat was een van de eerste decreetswijzigingen die ik als minister van Ruimtelijke Ordening in de vorige legislatuur heb doorgevoerd – was de omzetting van het verdrag van Granada, dat geleid heeft tot het inschrijven van artikel 195bis.

Artikel 195bis zegt: “De vergunningverlenende overheid en/of, met toepassing van artikel 193, paragraaf 2, de gemachtigde ambtenaar bij het verlenen van een gunstig

advies, kunnen afwijken van de voorschriften van een plan van aanleg indien de aanvraag betrekking heeft op: het verbouwen, het herbouwen op dezelfde plaats binnen het bestaande bouwvolume, of het uitbreiden met maximaal 20 percent van het bestaande bouwvolume van een bestaand vergund gebouw dat definitief beschermd is als monument in het kader van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten; de wijziging van de functie van een bestaand vergund gebouw dat definitief beschermd is als monument in het kader van het voornoemde decreet van 3 maart 1976, voor zover de voortzetting van de vroegere functie onmogelijk blijkt of een duurzame leefbaarheid van het gebouw niet garandeert en de nieuwe functie de erfgoedwaarde ongeschonden laat of verhoogt.”

Dit artikel 195bis laat toe om binnen het bestaande volume, met een mogelijkheid tot uitbreiding met 20 percent, te komen tot de wijziging van de functie, in zoverre de nieuwe functie de erfgoedwaarde ongeschonden laat of verhoogt.

Bovendien stelt hetzelfde artikel: “Al de afwijkingen, vermeld in het eerste lid, kunnen slechts worden verleend op voorwaarde dat de goede ruimtelijke ordening niet wordt geschaad. Dit betekent onder meer dat de ruimtelijke draagkracht van het gebied niet wordt overschreden” – dit is dus een interpretatief artikel – “en dat de voorziene verweving van functies noch de aanwezige of te realiseren bestemmingen in de onmiddellijke omgeving, noch de gewenste ruimtelijke structuur in het gedrang brengt of verstoort.”

Deze afweging moet gemaakt worden naargelang het project. Verder staat er: “Het naleven van deze voorwaarden moet blijken uit de beslissing van de vergunningverlenende overheid of het advies van de gemachtigde ambtenaar.”

In artikel 195bis hebben we zeer concreet geregeld dat beschermde monumenten van functie kunnen wijzigen in zoverre de nieuwe functie de duurzaamheid verhoogt. Mijn lezing van dit artikel is heel duidelijk: een bestaand beschermd kasteel kan perfect de functie van sociale woningbouw krijgen, mocht dit ruimtelijk aangewezen zijn.

Misschien niet zo bekend is het besluit van de Vlaamse Regering van 28 november 2003 tot bepaling van de toelaatbare functiewijziging, waarbij we aan artikel 195bis een verlenging hebben gegeven. Artikel 10 stelt duidelijk: “Door toepassing van artikel 145bis” – dat zijn de zonevreemde woningen, ook kastelen – “van het decreet kan een vergunning worden verleend voor het geheel of gedeeltelijk wijzigen van het gebruik van een gebouw of gebouwencomplex, voor zover aan alle volgende voorwaarden is voldaan: het gebouw of gebouwencomplex is opgenomen in de inventaris van het

bouwkundig erfgoed” – in dit geval niet geklasseerd, maar gewoon opgenomen in de inventaris, en we zijn het erover eens dat alle kasteelsites zijn opgenomen en hieronder vallen – “, de voortzetting van de vroegere functie niet meer haalbaar blijft of garandeert de duurzame leefbaarheid van het gebouw of gebouwencomplex.”

Mijnheer de voorzitter, als mijnheer en mevrouw het te grote kasteel niet meer kunnen onderhouden – en de voorbeelden zijn legio – kan men op basis hiervan ook een afwijking verkrijgen.

In artikel 10 staat verder als voorwaarde dat de nieuwe functie de erfgoedwaarde ongeschonden moet laten of ze moet verhogen. Uiteindelijk is het de entiteit van het Agentschap Ruimtelijke Ordening-Onroerend Erfgoed (RO) die belast is met onroerend erfgoed die een gunstig advies moet uitbrengen over de aanvraag. Ook hier is het uiteindelijk de cel Onroerend Erfgoed binnen de agentschappen die beslist over het al dan niet gunstig adviseren. U weet dat er op dit ogenblik hierover een hele dialoog binnen de administratie woedt, om uiteindelijk te kijken welke herbestemmingen mogelijk zijn. Ook blijkt dat geen enkele functiewijziging bij voorbaat uitgesloten wordt, dus ook niet voor sociale woningen.

Mevrouw Schauvliege, ik denk dat de regelgeving op twee vlakken nogal wat mogelijkheden biedt. Er is een mogelijkheid op het vlak van vergunningenbeleid, op voorwaarde dat het ofwel geklasseerd is of geïnventariseerd en opgenomen in ons repertorium ‘Bouwen door de eeuwen heen’, en er blijft nog altijd de mogelijkheid van een planningsinitiatief waarbij men maatwerk kan leveren.

Als het gaat over het herbestemmen van het kasteel, heb ik het antwoord gegeven. Als we het hebben over het parkgebied zelf, is dat vandaag, met het KB van 1972, niet mogelijk. Ik denk dat we tot die conclusie kunnen komen. Dus is er een planningsinitiatief nodig om dergelijke sociale woonfunctie tot stand te brengen.

Persoonlijk ben ik van mening dat toch nogal wat andere gebouwen de mogelijkheden en potenties hebben om verbouwd te worden tot sociale woongelegenheden. Ik denk daarbij aan leegstaande schoolgebouwen, oude gemeentehuizen, zelfs pastorieën of kloosters en gebouwen met een vroegere woonfunctie, die veel gemakkelijker aangepast kunnen worden aan de noden. In mijn gemeente hebben we een kasteeltje dat bewoond werd door de Broeders van Scheppers omgebouwd tot een woonfunctie, waarbij de bestaande indeling op maat gemaakt was en vrij snel, zonder veel kosten, omgevormd werd.

Wat planologie betreft, wil ik nog meegeven dat we, naar aanleiding van de discussie over de afbakening van de agrarische en natuurlijke structuren, bij wijze van proef in het meest recente RUP dat we hierover hebben

opgesteld, werken met een nieuw typevoorschrift. Typevoorschrift CH staat voor een gemengd openruimtegebied met cultuurhistorische waarden. Dit typevoorschrift kan worden verfijnd, als maatwerk aangepast aan de bestemming die men uiteindelijk wil realiseren. Daaronder vallen parkgebieden, gemengde openruimtegebieden en gemengde openruimtegebieden met cultuurhistorische waarde, waar we telkens definities voor ontworpen hebben die dienstig kunnen zijn, ook voor provincies en gemeenten die ze willen hanteren.

Om initiatieven van gemeenten en particulieren aan te moedigen om parkgebieden en bijbehorende kastelen een openbare functie te geven, lijkt het me opnieuw relevant dat elk dossier ad hoc bekeken moet worden. In elk concreet dossier zal moeten worden afgewogen of een openbare functie mogelijk is en een meerwaarde heeft. Veel zal bijvoorbeeld afhangen van het feit of er in de nabijheid andere openbaar toegankelijke domeinen gelegen zijn, of het domein in het centrum van de gemeente gelegen is of eerder perifeer. Ik denk dat men er voor een domein in het centrum van een gemeente alles aan moet doen om te proberen, zoals het typevoorschrift van de gewestplannen zegt, het een sociale functie te geven en toegankelijkheid te creëren.

Ik wil nog meegeven dat we er ook decretaal aan sleutelen. Het nieuwe Onroerenderfgoeddecreet krijgt met de dag meer vorm, nu we door de ruimtelijke ordening zijn gesukkeld. Ook daar is het de bedoeling om de ontwikkeling van een langetermijnvisie te ondersteunen met beheersplannen, die we dan willen koppelen aan de financieringsstromen voor bijvoorbeeld onderhoud, restauratie en herstelwerkzaamheden.

Op dit ogenblik onderzoekt de administratie de mogelijkheid of we de financiering ook kunnen moduleren naar de mogelijkheid of de bereidheid tot openstelling, na renovatie en restauratie gesubsidieerd met openbare middelen. Vandaag zijn er al een aantal voorbeelden bij openmonumentenverenigingen, die een bijzondere premie krijgen als ze voldoen aan bepaalde voorwaarden inzake openstelling.

Wat de Vlaamse Bouwmeester betreft, is er inderdaad dialoog met onze administratie. Men test ook een aantal voorbeelden uit. Ik denk dat een vruchtbare dialoog tussen het Agentschap RO en de Vlaamse Bouwmeester in dit moeilijke dossier alleen maar een meerwaarde kan betekenen. Ik neem aan dat hij ook betrokken is, maar ik zal navraag doen, bij het handboek van good practices met betrekking tot het herbestemmen van waardevol patrimonium, kastelen, kloosters, kerken enzovoort.

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mevrouw Joke Schauvliege: Mijnheer de minister, ik dank u voor het uitvoerige antwoord. Ik zou het

inderdaad ook ruimer willen zien. Ik denk niet dat we het moeten beperken tot socialewoningbouw. Ik heb dat ook niet in die zin bedoeld in mijn vraag en heb in de inleiding ook duidelijk gesteld dat ook andere pistes mogelijk zijn voor socialewoningbouw.

Ik heb nog een aantal randbemerkingen bij uw suggesties om het op te lossen. Inzake de planologische aanpak kan ik u volgen, ware het niet dat de ervaring ons leert dat, als een lokaal bestuur een RUP moet opmaken, men vijf of zes jaar bezig is. Daar komt nu ook de MER-verplichting (milieu-effectenrapport) bij. Dat is allemaal niet zo evident. Men moet vanuit de provincie, van RWO (Ruimtelijke Ordening, Wonen en Onroerend Erfgoed), de mogelijkheid krijgen een aantal gebieden te herbestemmen, wat ook niet altijd evident is, zeker in landelijke gebieden. Het is mooi, het klinkt mooi, maar zo evident is dat zeker niet voor een lokaal bestuur.

Wat vergunningen betreft, verwijst u naar twee artikelen, artikel 195bis en artikel 10. Dat zijn inderdaad schitterende artikelen, waar heel wat mogelijkheden mee zijn. Ook daar hebben we lokaal wel wat ervaring mee, maar ik denk dat we niet mogen vergeten dat men een onderscheid moet maken. Als een gebouw is opgenomen in de inventaris, kunnen artikel 195bis en artikel 10 en de veel ruimere functiewijziging spelen. Als het een historisch gebouw is dat niet is opgenomen, valt het er volledig buiten en leert de ervaring dat men eigenlijk niets kan doen en men er geen enkele meergezinswoning of sociale woning in onder kan brengen of verschillende adressen kan creëren. Dan zit men volledig vast.

Ik denk dat er heel goede mogelijkheden zijn. Als het beschermd is, moet men natuurlijk een advies hebben. Als dat niet zo is, denk ik dat men echt vastzit. Daar zie ik op dit moment geen oplossing, enkel maar de planologische aanpak, maar het is niet zo simpel om dat op een redelijke termijn geregeld te krijgen als lokaal bestuur.

De voorzitter: Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen: Misschien nog meegeven dat de Vlaamse Regering vorige maand, na advies van de Raad van State, haar goedkeuring heeft gehecht – want het heeft heel wat voeten in de aarde gehad tussen het kabinet Leefmilieu en het kabinet Ruimtelijke Ordening met betrekking tot de Europese verplichting – aan de koppeling van een plan-MER aan een ruimtelijk uitvoeringsplan. Ik moet zeggen dat in dit geval de ministers gewonnen hebben tegen de kabinetschefs. De heer Deketelaere was van mening dat deze twee procedures los van elkaar gevoerd moesten worden om sustainable te zijn, terwijl minister Crevits en ikzelf van mening waren dat we moesten proberen ze in elkaar te schuiven. We hebben uiteindelijk dat laatste voorgelegd aan de Raad van State en hebben het gehaald. Het werd gunstig geadviseerd.

Op die manier moet het eigenlijk mogelijk zijn om dergelijk ruimtelijk uitvoeringsplan rond te krijgen op een termijn tussen vijftien en achttien maanden. Maar ik besef dat het al snel twee jaar is.

Artikel 195bis geldt voor geklasseerde gebouwen en artikel 10 van het besluit geldt voor geïnventariseerde gebouwen. Het zijn twee categorieën. Ik heb een aantal concrete gevallen waarin men vastzat doorverwezen naar het Agentschap RO, cel Onroerend Erfgoed, die het heeft bekeken en geïnventariseerd, waardoor het besluit van 2003 van toepassing is. Dat is een praktische tip.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

– *De heer Karlos Callens treedt als voorzitter op.*

Vraag om uitleg van mevrouw Joke Schauvliege tot de heer Dirk Van Mechelen, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over de bevoegdheid van de gemeenteraad om rooilijnen vast te leggen

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mevrouw Joke Schauvliege: Mijnheer de minister, ik heb veeleer een technische vraag, maar het is wel een praktisch probleem op het terrein. Het heeft betrekking op de wijziging van het Gemeentedecreet, waarin een aantal extra bevoegdheden aan het college werden toegewezen.

Artikel 57 van het Gemeentedecreet stelt dat het schepencollege bevoegd is voor de vaststelling van de rooilijnen van de wegen. Nu blijkt er een probleem te zijn met de interpretatie. In Oost-Vlaanderen interpreteert de provincie dit heel strikt. Wanneer het om buurtwegen gaat, dan is de gemeenteraad bevoegd. Gaat het om andere wegen, dan is het schepencollege bevoegd. Dat lijkt me een heel eigenaardige interpretatie. Ook de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) raakt er niet wijs uit en weet niet welk advies te geven.

Mijnheer de minister, kunt u bevestigen dat er een tegenspraak is tussen de wet op de Buurtwegen en het Gemeentedecreet over de vaststelling van die rooilijnen? Klopt de interpretatie van het provinciebestuur van Oost-Vlaanderen dat voor gemeentewegen het college van burgemeester en schepenen bevoegd is maar voor de buurtwegen de gemeenteraad? Kunnen er eventueel initiatieven genomen worden om afstemming en duidelijkheid te krijgen? Kunnen we gemeente- en provinciebesturen daarover informeren?

De voorzitter: De heer Peumans heeft het woord.

De heer Jan Peumans: Mijnheer de minister, naar aanleiding van de bespreking van de begroting 2008 is die vraag al eerder gesteld. Het ging toen over die beroemde rooilijnplannen die al jaren oud zijn, met alle negatieve gevolgen van dien. Uzelf en minister Crevits hebben toen geantwoord dat er een werkgroep zou worden samengesteld met vertegenwoordigers van Mobiliteit en Openbare Werken enerzijds en vertegenwoordigers van Ruimtelijke Ordening, Wonen en Onroerend Erfgoed anderzijds. Die werkgroep zou deze problematiek bespreken. Heel wat lokale besturen worden met deze problematiek geconfronteerd, onder andere langs gewestwegen.

In artikel 57 van het Gemeentedecreet staat heel duidelijk: “met inachtneming van de algemene plans aangenomen door de hogere overheid” Gaat het dan over alle rooilijnen, niet alleen langs gemeentewegen?

De voorzitter: De heer Huybrechts heeft het woord.

De heer Pieter Huybrechts: Mijnheer de voorzitter, ik vind het jammer dat de heer Lachaert net is vertrokken. Ik wilde hem immers danken voor de soepelheid waarmee hij als voorzitter van deze commissie de vragen om uitleg behandelt. Het is namelijk zo dat de heer Tack begin mei een gelijkaardige vraag heeft ingediend in de commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden. De voorzitter, de heer De Loor, achtte het echter nodig deze vraag af te wijzen omdat hij ze politiek niet belangrijk genoeg vond.

Mijnheer de minister, de gouverneur van Oost-Vlaanderen heeft al bepaalde collegebesluiten, onder meer in Ronse, vernietigd omdat volgens hem de bevoegdheid over de rooilijnen enkel handelt over de gemeentewegen en niet over de buurtwegen. Er bestaat dus onenigheid over het toepassingsgebied van deze bevoegdheid. Wie is nu eigenlijk bevoegd om de rooilijnen van de buurtwegen vast te stellen? Is de bevoegdheid van het college over de vaststelling van de rooilijnen beperkt tot de gemeentewegen of horen daar ook de buurtwegen bij?

De voorzitter: Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen: Ik wil eerst ingaan op het uitgangspunt van de vraag omdat hier volgens mij sprake is van een misverstand, dat we bij dezen best proberen recht te zetten.

Het gaat over de taakverdeling tussen de gemeenteraad en het college van burgemeester en schepenen met betrekking tot enerzijds de gewone gemeentewegen en anderzijds de buurtwegen. In principe is dit de bevoegdheid van mijn achtbare collega's, minister Keulen of minister Crevits. Aangezien wij uw dienaars zijn, hebben wij

geprobeerd om in samenspraak een gecoördineerd antwoord te geven zodat we in dit dossier geen driebandspel opvoeren, ondanks mijn sympathie voor dit spel.

In tegenstelling tot wat in de inleiding van de vraag wordt vooropgesteld, ontleent het college aan artikel 57, paragraaf 3, punt 12, van het Gemeentedecreet van 15 juli 2005, niet de bevoegdheid de rooiplannen van de gemeentewegen bindend vast te stellen. Deze bepaling herneemt letterlijk de inhoud van het vroegere artikel 123, punt 6 van de zogenaamde Nieuwe Gemeentewet, dat op zijn beurt een letterlijke weergave is van het oude artikel 90, punt 7, van de Gemeentewet. Een ‘nieuwigheid’ is het artikel dus totaal niet. Deze bepaling is altijd als een loutere uitvoeringsbevoegdheid van het college van burgemeester en schepenen opgevat. Weliswaar wordt gesproken van de ‘vaststelling’ van de rooilijnen, maar hieronder moet worden begrepen dat het college ermee belast wordt de rooilijn als bouwlijn, op individuele vraag, aan te geven. De meeste gemeenten zullen dat ook uitzetten zodat daar geen onduidelijkheid kan over bestaan. Bij een aanvraag ad hoc voor een bouwvergunning zegt het college waar de rooi- en bouwlijn ligt en zet die uit. Dat is de uitvoerende opdracht van het college.

Dit blijkt ook duidelijk uit het vervolg van de tekst van artikel 57, paragraaf 3, punt 12, dat stelt dat het college de rooilijn vaststelt met inachtneming van de algemene plans aangenomen door de hogere overheid. Met andere woorden, het college geeft op individuele aanvraag aan waar de rooilijn ligt, en moet zich daarbij houden aan het rooiplan dat de grens tussen de weg en de eigendom van de aangelande op bindende wijze heeft vastgesteld. Bestaat er geen rooiplan, dan moet het college als rooilijn de feitelijke weggrens aangeven.

Het vaststellen van de rooiplannen voor de gemeentewegen moet nog altijd tot de bevoegdheid van de gemeenteraad worden gerekend. Dit valt onder wat in artikel 42, paragraaf 1, van het Gemeentedecreet bedoeld wordt als ‘Volheid van bevoegdheid van de gemeenteraad om alle aangelegenheden te regelen die het gemeentelijk belang raken’. Deze bepaling gaat terug tot het vroegere artikel 117, lid 1, van de Nieuwe Gemeentewet, dat de grondslag was voor de bevoegdheid van de gemeenteraad om de rooilijnen van de gemeentewegen vast te stellen. Deze bevoegdheid van de gemeenteraad werd trouwens bevestigd in enkele arresten van de Raad van State hierover.

De parlementaire voorbereiding van het Gemeentedecreet heeft helaas bijgedragen tot het ontstaan van de misvatting dat het Gemeentedecreet deze bevoegdheid verschoven heeft naar het college. De toevoeging van punt 12 aan artikel 57, paragraaf 3, van het Gemeentedecreet is het resultaat van een amendement. De indieners wilden daarmee, zo blijkt uit de bespreking in de commissie, een ‘vergetelheid’ rechtzetten. Door het

hernemen van artikel 123, punt 6, van de Nieuwe Gemeentewet wilden zij de bevoegdheid van het college voor het bepalen van de rooilijn gehandhaafd zien. Daarbij ging men er echter ten onrechte van uit dat artikel 123, punt 6, van de Nieuwe Gemeentewet aan het college de bevoegdheid verleende om voor de gemeentewegen bindende rooiplannen vast te stellen. Deze regel moet zo worden begrepen dat het college in deze materie enkel een uitvoerende taak heeft.

Ik zal nu antwoorden op de deelvragen.

We kunnen sowieso niet spreken over een tegenspraak tussen de wet op de buurtwegen en het Gemeentedecreet met betrekking tot het vaststellen van rooilijnen. Het is eenvoudigweg zo dat de buurtwegen enerzijds en de andere lokale wegen anderzijds aan een verschillend wettelijk regime onderworpen zijn. Voor de buurtwegen speelt de wettelijke besluitvormingsprocedure die in de wet van 10 april 1841 op de Buurtwegen is vastgelegd. Voor de andere lokale wegen speelt het Gemeentedecreet. Het gaat dus om een toepassing van het zogenaamde lex-specialisbeginsel: er is specifieke wetgeving voor de buurtwegen, dus speelt de algemene regeling niet.

De twee regelingen zijn overigens congruent. Zowel voor buurtwegen als voor gewone gemeentewegen berust de algemene uitspraak over rooilijnen bij de gemeenteraad, dus niet bij het college. Maar in het geval van de buurtwegen is dat beperkt tot een beraadslagingsbevoegdheid, terwijl bij de gewone gemeentewegen de gemeenteraad een beslissingsbevoegdheid heeft.

In de wettelijke besluitvormingsprocedure opgenomen in de wet van 10 april 1841 op de Buurtwegen geldt inderdaad het beginsel van de lokale autonomie niet. Ik probeer dit te verduidelijken.

De artikelen 27 en 28 van de Buurtwegenwet leggen de beslissingsbevoegdheid voor de aanleg, de wijziging of de afschaffing van buurtwegen in handen van de deputatie. De gemeenteraad kan dus enkel aan de deputatie een voorstel doen om de buurtweg aan te leggen, te wijzigen of af te schaffen. De gemeenteraad heeft hier dus geen beslissingsbevoegdheid. De Buurtwegenwet spreekt hier dan ook van een beraadslaging van de gemeenteraad. Het is de deputatie die beslist. Die beslissing van de deputatie is, op beroep van de gemeente of belanghebbende derden, onderworpen aan het toezicht van de Vlaamse Regering, bij delegatie de minister voor Ruimtelijke Ordening die goedkeuring verleent of onthoudt.

Wanneer de deputatie, doorgaans op vraag van een particulier, de gemeenteraad vergeefs vraagt te beraadslagen, dan is haar beslissing onderworpen aan de goedkeuring van de minister, buiten elk beroep om. Dit staat te lezen in de artikelen 27, 28 en 28bis van de Buurtwegenwet van 10 april 1841.

Samenvattend kan ik besluiten dat de gemeenteraad zowel voor een buurtweg als voor een gemeenteweg een uitspraak doet over het bijhorende rooilijnplan. In functie van een gemeenteweg neemt ze een beslissing conform het Gemeentedecreet, en in functie van een buurtweg beraadslaagt ze over de rooilijn conform de Buurtwegenwet.

Het klopt niet dat het college van burgemeester en schepenen de bevoegdheid zou hebben de rooilijnen van de gemeentewegen, met uitzondering van de buurtwegen, te bepalen. Uit de vraag leid ik overigens ook niet onmiddellijk af dat de provincie dit zo zou hebben gesteld. De provincie zou vermeld hebben dat het Gemeentedecreet het enkel over de gemeentewegen heeft. Dat is correct in die zin dat er voor de buurtwegen een apart regime geldt, namelijk de geciteerde wet van 10 april 1841. Het Gemeentedecreet is van toepassing voor de andere lokale wegen, gekend als de gewone gemeentewegen.

Voor de toepassing van het Gemeentedecreet is minister Keulen bevoegd. Ik zal zijn aandacht vragen voor de verwarring die er blijkbaar bestaat over de toepassing van artikel 57, paragraaf 3, punt 12 van het Gemeentedecreet van 15 juli 2005. Hij zou dat eventueel met een omzendbrief kunnen verduidelijken.

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mevrouw Joke Schauvliege: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Het schept in elk geval meer duidelijkheid voor de lokale besturen en voor de VVSG die er ook niet meer wijs uit raakte.

Het parlement moet hier zijn conclusies uit trekken. Ik weet niet of het logisch is dat er zo'n verschil bestaat tussen de wijze waarop de gemeentewegen en de buurtwegen worden behandeld. Het parlement moet zich daarover beraden. Wanneer we het hebben over de vereenvoudiging van de regelgeving in Vlaanderen, dan moeten we nagaan of we die procedures niet gelijk kunnen laten lopen.

U verwijst ook naar de bespreking van het Gemeentedecreet. Daar is al heel wat fout gelopen. We moeten daar de nodige conclusies uit trekken over de kwaliteit van de totstandkoming van de regelgeving in het parlement. Dat is een van mijn stokpaardjes in de commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden. De manier waarop dit tot stand is gekomen en snel door het parlement is gejaagd, getuigt niet echt van kwaliteitsvol regelgevend werk.

De voorzitter: Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen: Ik kan alleen maar beamen dat ook we ook aan de samenstelling van de

GECORO's (gemeentelijke commissie voor ruimtelijke ordening) veel plezier hebben beleefd. (*Rumoer*)

U stelt dat we dat hier eens moeten bespreken. U weet dat de heer Bex al een tijdje geleden heeft aangedrongen om de vrij recente wetgeving van 10 april 1841 eens van nabij te bekijken. We hebben dat ondertussen ook gedaan. Een eerste, volledig uitgewerkt voorontwerp van wijzigingsdecreet is klaar en overgemaakt aan minister Crevits, die ondertussen haar opmerkingen heeft bezorgd. Die opmerkingen zijn verwerkt in een aangepaste versie. Hierover zal opnieuw worden overlegd. We zullen dan zo snel mogelijk – dat zal in het najaar zijn – het ontwerp aan het parlement voorleggen.

Verder zijn we bezig met het uitwerken van een aantal begeleidende documenten, zoals een reguleringsimpactanalyse die uiteindelijk veel duidelijkheid zal verschaffen over de toekomst en de impact van buurtwegen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot de heer Dirk Van Mechelen, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over glastuinbouwzones

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, in de beleidsbrief Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, Beleidsprioriteiten 2007-2008, lezen we dat "onder begeleiding van de pas geïnstalleerde klankbordgroep glastuinbouw wordt verder gewerkt aan het clusteren van glastuinbouwbedrijven via de realisatie van glastuinbouwzones. De sector kijkt ook aan tegen een aantal cruciale uitdagingen, waarvan ruimte en energie de belangrijkste zijn. Het is van groot belang dat de sector blijvend vestigingsmogelijkheden krijgt, alsook kansen voor een verdere duurzame ontwikkeling. In dit verband zal in 2008 concreet verder werk worden gemaakt van de ontwikkeling van duurzame glastuinbouwzones of duurzame glastuinbouwbedrijventerreinen, aan de hand van een aantal pilootprojecten."

In de ons omringende landen, in het bijzonder in Nederland, schijnt men al vele jaren een voorsprong te hebben opgebouwd. De grootschalige tuinbouwzones worden daar in een hoog tempo gerealiseerd en in gebruik genomen. Onder meer in Terneuzen wordt dit jaar nog een zone van 240 hectare in gebruik genomen, de bestaande zone Rilland is goed voor slechts 80 hectare en in Wieringermeer, in Noord-Holland, is in een zone van 450

hectare voorzien. Ter vergelijking: in Vlaanderen beschikt de kweek van groenten onder glas slechts over 1120 hectare.

Toevallig verschenen gisteren in Het Nieuwsblad en Gazet van Antwerpen interessante artikels over deze problematiek. In Het Nieuwsblad luidde de titel 'Vlamingen bouwen stuk van een reuzenserre'. In het artikel staat er dit: "Een groenten- en fruitbedrijf uit Sint-Katelijne-Waver gaat 70 hectare serres bouwen in Terneuzen en wordt de eerste investeerder in een serrecomplex van 250 hectare." Verder staat er in dat artikel: "De Nederlandse regering reageert sneller dan de Vlaamse op deze situatie. Ze legde zones vast voor grootschalige en duurzame glastuinbouw. Een daarvan is de Smidsschorrepolder langs het kanaal Gent-Terneuzen. De havengemeenschap Seaport Zeeland zal er een gebied van 445 hectare ontwikkelen met onder meer 250 hectare serres, opslag- en sorteerruimtes en bufferzones. Eenmaal volgebouwd moet het project zo'n 1400 mensen tewerkstellen, waarvan een groot deel Vlamingen. De stad Gent sloot daarvoor een overeenkomst met Terneuzen om in de Smidsschorrepolder een opleidingsinstituut te bouwen, waar werklozen omgeschoold worden tot tuinbouwkrachten."

In de Gazet van Antwerpen staat er over hetzelfde onderwerp een artikel onder de titel 'Glastuinders verkassen naar Nederlandse polders'. Daarin staat onder meer het volgende: "'De huidige marktevolutie noodzaakt onze telers om hun kostprijs te drukken. Schaalvergroting is hiervoor een oplossing. Maar in België is het heel moeilijk om uit te breiden', duidt directeur Dominik Planckaert van Greenpartners het engagement in Glastuinbouw Terneuzen. Greenpartners neemt het beheer op van ongeveer zeventig hectare in het project en heeft reeds met vier leden een overeenkomst voor de invulling van een vijftigtal hectare daarvan. Het gaat om tuinders Dirk Rooms en Tom De Rijck uit Melsele, Piet De Schepper uit Nevele en Jan Van Reeth uit Onze-Lieve-Vrouw-Waver. De reden voor deelname is het acuut gebrek aan ruimte in eigen land."

Het gaat dus over een project in Nederland, dat ten dele wordt gebouwd door Vlamingen en deels wordt geëxploiteerd door Vlaamse tuinders. Er zullen ook mensen uit Vlaanderen worden tewerkgesteld, wegens het gebrek aan ruimte bij ons.

Mijn dorpsgenoot, de heer Hein Deprez van het bedrijf Univeg, een wereldspeler inzake groenten en fruit, stelt in een interview met De Tijd onomwonden: "Wij kunnen de glastuinbouw van de toekomst hier niet toepassen. De stedenbouwkundige regels laten de telers niet toe bedrijven te bouwen die groot genoeg zijn om te profiteren van de nieuwste energiebesparende en milieuvriendelijke technologie." Hij besluit met "die trein hebben we gemist". Het lijkt dat Hein Deprez gelijk heeft. Wegens de

immense schaalvoordelen die de buitenlandse telers op dit moment realiseren en nog vele jaren zullen kunnen vergroten, is het misschien een understatement als ik zeg dat de concurrentiepositie van onze Vlaamse tuinders de komende jaren sterk zal verzwakken.

Vandaar wil ik de volgende vragen aan de minister stellen. Wat is de stand van zaken van dit dossier? Hoever staat het proces van afbakening van glastuinbouwzones in Vlaanderen? In welke regio's en gemeenten, en waar in deze gemeenten, liggen deze zones? Welke oppervlaktes hebben deze zones? Wat is een realistische timing om effectief serres te kunnen bouwen? Denkt de minister dat Vlaanderen op het vlak van glastuinbouw gelijke tred zal kunnen houden met onze noorderburen?

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: De heer De Meyer heeft gelijk als hij zegt dat deze discussie al meermaals is gevoerd – in deze commissie en in de subcommissie voor Landbouw. Over de partijgrenzen heen zijn we het erover eens dat we clusters van glastuinbouwzones moeten realiseren. Er is echter niet alleen een gebrek aan ruimte, wat u als een van de belangrijkste redenen vermeldt, maar ook de weerstand die soms van lokale besturen uitgaat. Alle partijen zijn het eens over de toekomst van de glastuinbouw, maar op lokaal vlak ligt het moeilijk.

Zo herinner ik me dat in Hoogstraten, waar mevrouw Rombouts toch in het bestuur zetelt, onder druk van de omwonenden de realisatie van glastuinbouwzones een moeilijke zaak is. Ik denk dat we onze mensen in de lokale besturen ervan moeten overtuigen dat het nodig is, want anders missen we de trein. Ik roep de volksvertegenwoordigers van de andere partijen daarom op hun lokale partijgenoten te bewegen tot instemming met de inplanting van die zones.

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mevrouw Joke Schauvliege: Ik deel de bezorgdheid van de heer De Meyer. Ik wil wel iets nuanceren of verduidelijken: de grote glastuinbouwzone in Terneuzen komt er in samenwerking met de Vlaamse overheid, de provincie Oost-Vlaanderen, de stad Gent en de gemeente Evergem. Er is daartoe een werkgroep opgericht. Men is heel blij dat dit voor tewerkstelling zorgt. De VDAB maar ook de Boerenbond en het middenveld van de tuinbouwersverenigingen werken er intensief aan mee. Het gaat dus niet om een initiatief van Zeeuws-Vlaanderen alleen, maar om een grensoverschrijdend project dat Vlaanderen ondersteunt. Hierover heb ik ook al een vraag gesteld. Ik zeg dat omdat dit in de vraag misschien niet zo duidelijk aan bod is gekomen.

De voorzitter: De heer Sauwens heeft het woord.

De heer Johan Sauwens: Ik steun helemaal de vraag van de heer De Meyer: Vlaanderen moet ervoor zorgen dat de glastuinbouwsector de nodige ruimte krijgt. Wie ooit de gelegenheid heeft in Nederland de gebieden boven Venlo en Arcen, of Hoek van Holland, of Zeeland te bezoeken, ziet dat daar meer ruimte is en dat er meer mogelijk is. Dat komt omdat er historisch een ander ruimtelijk beleid tot stand is gekomen. We moeten ons daar niet schuldig over voelen. Ik pleit niet voor dit soort grootschalige projecten, maar er moet, ook in de provincie Limburg, ruimte worden gecreëerd. Momenteel is er nog geen concreet voorstel, maar er wordt aan gewerkt, in overleg met de sector.

Er is ter zake een enorme evolutie gebeurd. Vroeger vond men dit soort bedrijven terug in de typische zandleemgronden, waar de juiste grondsamenstelling dit soort groente-, planten- en bloementeel mogelijk maakte. Momenteel is die teelt steeds minder grondgebonden. Die kan dus ook op andere plaatsen gebeuren. Bij wijze van spreken kan dit op industrieterreinen. Dat is inderdaad nieuw, omdat meestal met potplanten wordt gewerkt.

Ook is er sprake van een schaalvergroting en een verregaande automatisering. Als we de rechtstreekse tewerkstelling en economische effecten berekenen, en we tellen daar de onrechtstreekse bij, dan is dat een belangrijke economische sector. We moeten heel dringend ruimte creëren, om te beletten dat deze sector helemaal gaat verhuizen.

De heer Karlos Callens: We mogen niet vergeten dat in Nederland de studies over de daaraan verbonden gevaren nog niet zijn afgerond. Er is sprake van samenvoegingen van serres, maar vooral van een verscheidenheid aan producten. Is er daar een gevaar met betrekking tot de overdracht van ziekten? Bestaat het gevaar dat er een tekort aan bijen is? Dat zou die bedrijven eveneens in moeilijkheden brengen. Ook rijst er een probleem met betrekking tot het samenwerken tussen al die mensen en het verdelen van de kosten – voor verwarming, de investeringskosten enzovoort – en van de eventuele opbrengsten. Dat staat ergens beschreven. Ik denk niet dat dit van een leien dakje loopt, wat niet betekent dat ik daar geen voorstander van ben, als dit allemaal perfect kan worden opgelost.

Ik wil anderzijds bevestigen dat ik er een groot voorstander van ben diegenen die nu serrebouwer zijn, voort de mogelijkheid te geven hun eigen bedrijf uit te breiden. Ik wil niet dat er bedrijvenzones worden gemaakt en dat dan op een bepaald ogenblik ambtenaren of misschien ministers serrebouwers verbieden uit te breiden en hun verplichten naar dergelijke zones te verhuizen. Dat zal immers een enorme impact op het landschap met zich meebrengen. Ik hoor 250 hectare vernoemen. Dat zijn wel 250 voetbalvelden: laten we

die impact niet uit het oog verliezen. Ik kan me niet inbeelden dat dit zomaar zonder problemen kan worden geplaatst. We mogen daar niet te ver in gaan.

De voorzitter: Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen: Mijnheer de voorzitter, geachte leden, ik zou in eerste instantie willen verwijzen naar de antwoorden die ik al in de commissie heb gegeven over deze problematiek, namelijk op 1 februari 2007 op de vraag van de heer De Meyer, en recenter, op 3 oktober 2007, op een vraag van mevrouw Rombouts.

Samenvattend heb ik toen gesteld dat in de gebieden waar er kansen zijn voor glastuinbouwzones, er een stimulerend beleid kan worden gevoerd, bijvoorbeeld door het begeleiden van bedrijven die initiatieven willen nemen, het financieel ondersteunen van dergelijke initiatieven of het aanleggen van specifieke nutsvoorzieningen. Ik heb toen ook heel duidelijk gezegd dat het in eerste instantie de bevoegdheid is van het beleidsdomein Landbouw om hier de gangmaker te zijn, en dat samen met de sector kan worden gezocht naar projectzones waar daadwerkelijk glastuinbouwbedrijvenzones kunnen worden verwezenlijkt.

Ik stelde toen echter vast dat het onderzoek binnen de sector naar geschikte concepten, of de financiering om tot realisatie van grootschalige agrarische bedrijvenzones voor glastuinbouw over te gaan, nog in een pril stadium zat. In uw vraag verwijst u terecht naar de beleidsbrief van de minister bevoegd voor de landbouw, waarin aangegeven is dat er sindsdien een klankbordgroep glastuinbouw geïnstalleerd is die werkt aan de realisatie van glastuinbouwzones. Voor de concrete tussentijdse resultaten van het werk van deze klankbordgroep verwijs ik graag naar minister-president Peeters. De klankbordgroep is in hoofdzaak samengesteld uit mensen uit de sector die met kennis van zaken de concrete mogelijkheden moeten nagaan. Het beleidsdomein Ruimtelijke Ordening is niet rechtstreeks betrokken bij de werking van deze klankbordgroep, zodat ik daar niet meer informatie over kan geven. Indien er uit deze werkgroep concrete projectvoorstellen komen waarvoor de opmaak van een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (GRUP) noodzakelijk is en waarvoor een maatschappelijk draagvlak gevonden wordt, zal ik deze voorstellen vanzelfsprekend onmiddellijk laten onderzoeken en afwegen door de administratie Ruimtelijke Planning.

In die context kan ik u dan ook melden dat een van de mogelijke projecten vandaag reeds onderzocht wordt in het voorstel van gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan voor de afbakening van het regionaalstedelijke gebied Oostende. Het gaat om een gebied voor de realisatie van een glastuinbouwzone van circa 130 hectare langs de A10 in Oudenburg. In de haalbaarheidsstudie geeft de sector aan dat er daarbinnen ruimte is voor 40 à 45

hectare serres en dat de warmtevraag voor 80 à 90 procent ingevuld kan worden met industriële restwarmte van nabijgelegen bedrijven. De projectverantwoordelijken gaan ervan uit dat – eens het RUP definitief goedgekeurd is – de eerste serres er vanaf 2010-2011 kunnen worden opgericht. Momenteel worden de resultaten van de plan-MER (milieu-ffectenrapport) en de passende beoordeling verwerkt in het voorstel van ruimtelijk uitvoeringsplan (RUP). Het is de bedoeling dat de regering een van de volgende weken dat regionaalstedelijk gebied Oostende afbakt. Het kan dan samen met de RUP's worden voorgelegd om aan de procedure te beginnen. Daar moet u circa 12 maanden voor rekenen. Het is een glastuinbouwzone van 130 hectare waarmee we, denk ik, aan uw vraag tegemoetkomen.

Eerder werden al specifieke zones voor glastuinbouw van een 30-tal hectare opgenomen in het GRUP voor de afbakening van het regionaalstedelijke gebied Roeselare, waardoor de realisatie van concrete projecten daar mogelijk is. We proberen dit nu systematisch op te nemen in die grote afbakeningsprocessen die gekoppeld worden aan de opstelling van RUP's.

Voor de omgeving Sint-Katelijne-Waver heeft de Vlaamse Regering in het kader van het planningsproces voor de afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur op 19 december 2007 een tussentijdse beslissing genomen over de te herbevestigen agrarische gebieden en het operationele uitvoeringsprogramma voor de op te maken ruimtelijke uitvoeringsplannen. Daarin is ingeschreven dat in functie van de mogelijke realisatie van agrarische bedrijvenzones voor glastuinbouw in die omgeving een GRUP opgemaakt zal worden. In uitvoering van die beslissing is de afdeling Ruimtelijke Planning (ARP) momenteel bezig het voorbereidende werk te leveren en ruimtelijk onderzoek uit te voeren.

Verder zijn er op provinciaal niveau onder andere projecten in voorbereiding in Deinze, waar het openbaar onderzoek over het provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan voor de glastuinbouwzone Stokstorm lopende is en in de omgeving Hoogstraten waar de provincie Antwerpen een ruimtelijke visie heeft afgewerkt voor de volledige macrozone die dit jaar in overleg met de sector en de betrokken gemeenten verder vertaald moet worden naar concrete projecten en eventueel provinciale RUP's.

Tot slot is er het u bekende voorstel voor een glastuinbouwzone in Beveren, waarvoor ik verwijs naar de antwoorden op de vragen die u daar eerder over stelde. Ik heb daarnet een voorstel geformuleerd om de zaak op het kabinet te komen bekijken, omdat er twee processen gelijktijdig lopen: de afbakening van de natuurlijke en agrarische structuur, en het stedelijk afbakeningsproces van Antwerpen.

De Nederlandse situatie is helemaal niet te vergelijken met de Vlaamse. De ruimtelijke kenmerken verschillen totaal met die van onze regio. De voorbeelden die ik daarnaast heb aangehaald, geven aan dat we de trein niet missen. We gaan zeer planmatig en oordeelkundig tewerk.

Ik heb ooit in bouwberoep een zeer omstreden vergunning voor glastuinbouw verleend. Het ging over bijna 8 hectare glastuinbouw in de Kempen. Ik wil de zaak absoluut steunen. Het is heel jammer dat we bedrijven verliezen aan Nederland. Eigenlijk vind ik dit niet kunnen. In dit dossier ben ik echter ook voorstander van het principe 'bezin eer je begint'. Ik ben voor een planmatige aanpak op voorwaarde dat er ook resultaten uit de bus komen.

Met dit rapport denk ik dat we op de goede weg zitten. Men moet die ruimtelijke uitvoeringsplannen als een dominospel beschouwen. Van zodra men de techniek onder de knie heeft, beginnen de blokjes stilaan te vallen.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw uitgebreid antwoord. Voor alle duidelijkheid, ik ben het ook eens met de andere collega's die het woord hebben gevoerd. De heer Sintobin had het over het draagvlak bij de lokale besturen. Mevrouw Schauvliege onderstreept – terecht – nog maar eens de medewerking vanuit Vlaanderen aan het Nederlandse project. De heer Sauwens heeft het over de nuancering van de schaal. De heer Callens wijst op de eventuele risico's. Uiteraard mag dit niet leiden tot immobilisme.

Mijnheer de minister, we beschikken in Vlaanderen over de middelen, over technologie, over kennis, over de bedrijfsleiders, over de werknemers. Zoals u zelf aangeeft, is het jammer dat men moet uitwijken naar Nederland. Ik volg u ook als u zegt dat we moeten werken met een verantwoorde schaal op ruimtelijk en, uiteraard, economisch vlak. Anders overleven we de concurrentie niet. Het draagvlak op ruimtelijk gebied is essentieel als we willen dat de lokale overheden meewerken.

Ik dank u voor de informatie die u geeft over Oostende, Roeselare, Sint-Katelijne-Waver, Deinze en Beveren. Bedankt voor het aanbod in verband met Beveren. Ik zal daar ook op ingaan. De land- en tuinbouw heeft in Beveren uitzonderlijke offers gebracht voor de havenontwikkeling. Ik hoop dat u daar ook rekening mee houdt bij het afbakenen van het plan voor Antwerpen en dat de land- en tuinbouw nog een toekomst krijgt in de eenentwintigste eeuw.

Vanuit de sector krijg ik voortdurend vragen over de plannen. Daar wordt toch al jaren over gesproken. Het gaat allemaal zo tergend langzaam vooruit. Misschien kan er in een hogere versnelling geschakeld worden voor de realisatie van die plannen.

De voorzitter: Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen: Ingevolge de regeringsbeslissing van 2003 hebben we maar liefst tien extra ambtenaren, planologen, aangeworven om vooruitgang te boeken in dit proces. Die hele afbakening van de natuurlijke en agrarische structuur is een titantenwerk en slurpt verschrikkelijk veel capaciteit op.

Ik kan alleen maar zeggen dat we doen wat we kunnen met de middelen die we hebben. Ik ben wel bereid om te kijken of we de zaak hier of daar nog kunnen versnellen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Johan Sauwens tot de heer Dirk Van Mechelen, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over de inplanting van particuliere windmolens en het standpunt van AROHM ter zake

De voorzitter: De heer Sauwens heeft het woord.

De heer Johan Sauwens: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ten gevolge van de stijging van de brandstofprijzen zoeken de bedrijven, de lokale overheden en de particulieren naar mogelijkheden om het huishoudbudget wat te ordenen. Ze zoeken naar zuinige duurzame manieren van energievoorziening.

Mijnheer de minister, ik zou het vandaag met u willen hebben over de plaatsing van de privéwindturbines. Men zegt me dat het ruimtelijke kader daarvoor zou ontbreken. Er zijn wel een aantal afwegingen voor de grotere turbines en installaties. Voor de privéwindturbines ontbreekt echter het ruimtelijke kader.

Een windturbine wordt als een bouwwerk, een vaste inrichting beschouwd en het decreet betreffende ruimtelijke ordening schrijft voor dat een stedenbouwkundige vergunning vereist is alvorens dergelijke windturbines geplaatst kunnen worden. Dergelijke aanvragen zijn volgens het besluit van de Vlaamse Regering van 26 april 2002 niet vrijgesteld van het voorafgaandelijk advies van de gewestelijk stedenbouwkundig ambtenaar en worden bijgevolg overgemaakt voor advies.

Het plaatsen van windturbines kan aanleiding geven tot geluidshinder en slagschaduw. Daarover bestaat echter geen echt wetenschappelijk onderzoek. Men meldt me wel dat er vanuit Azië en de Verenigde Staten nogal wat windturbines van redelijk bedenkelijke kwaliteit worden aangeboden.

De vraag is natuurlijk welk soort we zullen krijgen. Er wordt gezegd dat windmolens op bestaande daken kunnen worden geplaatst, met relatief beperkte ondersteunende werken. Die kunnen 5 meter hoog zijn. Men spreekt ook over pylonen tot 15 meter hoog, waar dan turbines op geplaatst worden. Het is duidelijk dat er een heel gamma aan windturbines in alle mogelijke vormen en kleuren aangeboden zou kunnen worden.

Ik wil het aspect hinder niet overdrijven. Nog niet zo lang geleden hebben we de televisieantennes van de daken gehaald. Het is dus belangrijk dat we een regeling uitwerken.

Er is ook het aspect burenhinder. Gisterenavond heb ik daarover nog met een gedeputeerde gesproken. “Als mijn buurman zijn molen niet smeert, begint die te piepen en kan ik niet slapen”, zei hij al lachend. Er zijn een aantal aspecten die binnen VLAREM (Vlaams Reglement op de Milieuvergunningen) nog niet geregeld zijn.

De kernvragen zijn: Welk soort turbines zullen we toelaten? En waar gaan we ze toelaten? Het ruimtelijk structuurplan creëert een kader voor de grotere turbines en geeft aan dat dergelijke turbines bij voorkeur gegroepeerd worden bij bestaande pylonen- of mastennetwerken, bruggen of andere opvallende elementen in het landschap.

We vrezen dat er een plotse wildgroei van windturbines komt. We willen echter de particulieren die inspanningen leveren om duurzame energie te produceren, niet ontmoedigen. Dat is wat vandaag gebeurt. Ik heb een rondvraag gedaan bij een tiental collega's in de gemeentehuizen. Op enkele uitzonderingen na – Ham, Genk – worden de aanvragen afgewezen. In elk geval moet advies worden gevraagd. In 99 percent van de gevallen volgt echter een negatief advies. De vergunning zal dan ook geweigerd worden.

Er wordt ook meer en meer verwezen naar een of ander initiatief. Sommigen denken dat het nieuwe decreet op de ruimtelijke ordening zou zorgen voor een regeling. Ik heb daar echter niets over teruggevonden. Men mag ook niet werken naar analogie met andere masten of installaties. De meeste gemeentebesturen houden op dit moment de boot af. Er zijn echter wel tientallen en tientallen vragen. In de tien gemeenten die ik daarover heb aangesproken, zijn er zeker een vijftigtal aanvragen voor inlichtingen. Er is een zeer grote belangstelling. De markt zal zich organiseren. Het aanbod zal versterkt worden en de prijzen zullen dalen. Die kleinere turbines zijn vijftien meter hoog, dus die blijven niet binnen de algemeen opgelegde bouwhoogtes van de bijzondere plannen van aanleg (BPA). Wordt het visuele karakter aangetast, ja of neen? Dat is zeker een element dat moet worden afgewogen ten opzichte van de omgeving.

Vorig jaar stelde de heer Decaluwe een vraag over deze problematiek. Mijnheer de minister, u hebt toen gezegd

dat u zou overleggen met de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) en de gemeenten om te kijken welke problemen er zijn en welke oplossingen u naar voren kunt schuiven.

Laat Vlaanderen in 2008 het plaatsen van particuliere windmolens toe, ja of neen, en onder welke voorwaarden? Dat is eigenlijk de synthese van de vragen die ik schriftelijk heb ingediend.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Mijnheer de voorzitter, het is duidelijk dat de vraag naar duurzame energie alleen maar toeneemt, en dat kunnen wij ook alleen maar toejuichen.

Mijnheer Sauwens, u hebt gelijk dat steeds meer particulieren informeren naar de mogelijkheid tot het plaatsen van een privéwindturbine. Naar aanleiding van uw vraag heb ik een kleine enquête gehouden in mijn regio. Daaruit blijkt hetzelfde als in uw regio.

Onze fractie is niet a priori gekant tegen de inplanting van privéwindturbines, maar een en ander kan en mag niet leiden tot een wildgroei. We kunnen ons al voorstellen tot welke disputen dat zal leiden. Mijnheer Sauwens, u had het nog over een gedeputeerde die belt naar iemand en vraagt om de windmolen te smeren, maar andere ervaringen leren dat burenruzies toch iets verder gaan en dat zou spijtig zijn.

Mijnheer de voorzitter, er is nood aan een welomlijnd en duidelijk kader. De bevoegdheid overlaten aan de ontvoogde gemeenten is een goede zaak inzake subsidiariteit, maar dan moeten de lokale besturen natuurlijk wel een welomlijnd kader hebben waarbinnen ze kunnen opereren. Daarom ondersteun ik, en ik denk iedereen, de vragen van de heer Sauwens.

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mevrouw Joke Schauvliege: Mijnheer de voorzitter, ik sluit me volledig aan bij de vraag en bezorgdheid van de heer Sauwens. Ik zou willen verwijzen naar de discussie die we hierover al gehad hebben in de commissie, maar ik zou een en ander ook willen uitbreiden tot de fotovoltaïsche zonnecellen. Over de stedenbouwkundige aspecten hiervoor hebben we in de commissie al een zeer interessante discussie gevoerd. Mijnheer de minister, u hebt terecht gewezen op de visuele vervuiling.

In woningen waar niet eens deftige isolatie aanwezig is, overhaalt men toch mensen om zonnepanelen te plaatsen, terwijl dat eigenlijk veel minder efficiënt is dan isolatie aanbrengen.

Mijnheer Sauwens, u hebt verwezen naar het leefmilieuaspect. Dat geldt ook voor de fotovoltaïsche

zonnepanelen. Ook over de schotelantennes hebben we de discussie al gevoerd. Ik denk dat we het ruimer moeten zien. Als we kijken naar de windmolens kunnen misschien nog nieuwe technologieën op de markt komen. Ik denk dat dringend op een rijtje gezet moet worden wat we nu eigenlijk willen, waar we naartoe willen en waar we prioriteit aan willen geven. Ik denk dat de Vlaamse overheid zich hierover moet buigen. Dat is niet alleen een stedenbouwkundig aspect, het blijft ook een aspect van leefmilieu en energie.

Ik heb minister Crevits gevraagd om aan de subsidie van zonnepanelen te koppelen dat het om efficiënte installaties moet gaan en dat ook de woningen voldoende geïsoleerd moeten zijn. Misschien moeten we bij de windmolens ook naar dergelijk systeem gaan. Ik denk dat het niet kan dat eenvoudige mensen, die het zich financieel misschien niet altijd kunnen permitteren, zich door een infoavond in de gemeente laten overtuigen om een windmolen in de tuin te zetten. Men doet dat liever dan isolatie aanbrengen, want een windmolen en een fotovoltaïsch zonnepaneel ziet men en dan ziet heel de buurt dat men milieubewust bezig is. Als men een dak isoleert en dubbel glas plaatst, ziet niet iedereen dat, maar het is wel veel efficiënter. Dat blijkt psychologisch effectief zo te werken. Het blijkt belangrijk te zijn dat men kan tonen hoe groen en bezorgd om het leefmilieu men is.

Ik denk dat we echt dringend een kader moeten uittekenen, maar dat het ruimer moet gaan dan alleen stedenbouwkundige aspecten.

De voorzitter: De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik denk dat we moeten stellen wat het probleem is. Ik denk, voortbouwend op de laatste tussenkomst, dat er geen groot probleem is dat degenen die een windmolen willen plaatsen dat eerder voor het zicht doen en minder vanuit een overtuiging. Op dit moment is er ook geen enkele subsidie voor windmolens, dus is er ook geen prioriteit. Als we het over zonnepanelen hebben en men voorziet in een subsidiëring, kan men daar voorwaarden aan verbinden. Voor de bouw van een windmolen, moet de particulier zelf de kosten ophoesten. Hij heeft daarna wel rechten op de groene stroom die geproduceerd wordt.

Ik heb het al eens aangehaald in de commissie, en het is ook een beetje de aanleiding van de vraag van de heer Sauwens, dat er in onze gemeente een vergunde windmolen is. Los van de vraag of we het al dan niet wenselijk achten, denk ik dat de overheid proactief moet zijn. Daarmee sluit ik me aan bij wat de heer Sauwens zegt.

Ik denk dat we als overheid toch een bepaald kader moeten formuleren en het niet alleen moeten overlaten aan de gemeenten. De opportuniteitsafwegingen kunnen

binnen de gemeenten gebeuren, maar daarnaast is het wel nodig om een bepaald kader uit te tekenen waar men zich naar kan richten om een vergunning al dan niet te verlenen.

Voor de windmolen die in onze gemeente geplaatst is, kan men niet over visuele hinder spreken. Ik denk dat sommige zonnepanelen inderdaad veel meer visuele hinder veroorzaken.

Mijnheer Sauwens, zoals u zegt, is dit één model, dat beantwoordt aan één type. Er komt waarschijnlijk van alles op de markt en misschien ook in alle mogelijke kleuren en vormen. Als we niet proactief zijn, kunnen we moeilijk een bepaalde beweging terugdraaien.

Ik ben wel bekommerd over het visuele aspect, maar ook over mogelijke hinder die de windmolen zou kunnen veroorzaken. Slagschaduw is eerder beperkt. Ik denk niet dat een windmolen die 100 meter verder staat, veel slagschaduw zal veroorzaken. Maar ik kan me wel voorstellen dat andere types misschien wel andere hinder kunnen veroorzaken.

Ik sluit me dus aan bij de vraag. Of dit wenselijk is of niet, is evolutie. Ik denk dat we dat niet helemaal kunnen bepalen en sturen. Wat we wel kunnen sturen, is dat initiatieven van mensen minstens binnen een bepaald kader gebeuren. Als lokale overheden vergunningen geven, moeten ze dat ook vanuit een bepaald kader doen, zodat we kwaliteitsbewaking doen, zowel visueel als voor het product zelf.

Mijnheer de minister, ik vraag u om daar iets meer proactief werk van te maken, zodat gemeenten weten waar ze zich aan moeten houden.

De voorzitter: De heer De Klerck heeft het woord.

De heer Patrick De Klerck: Het is misschien een goede optie voor een aantal gemeenten om een lokaal plan te maken voor groene energie tout court. Ik denk dat we die discussie al eens gevoerd hebben en het is een lokale taakstelling. Het is duidelijk een opdracht van de lokale besturen, die daar al dan niet op kunnen ingaan.

Ook de provincies zijn volop bezig om windplannen te maken. West-Vlaanderen heeft recent – vorige week was er een informatievergadering met alle gemeentebesturen – een regionaal windplan gemaakt voor de verschillende regio's binnen de provincie. Daarin staat duidelijk welke zones in West-Vlaanderen bij voorkeur in aanmerking komen voor windmolens.

Voor het toetsingskader wil ik toch verwijzen naar de bestaande omzendbrieven hierover. Daarin is duidelijk een toetsingskader aanwezig, bijvoorbeeld voor slag-

schaduw, de afstand tot de omwonenden en dergelijke. Een aantal zaken kunnen zeker als criterium naar voren worden geschoven.

De voorzitter: Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen: Zoals mevrouw Schauvliege terecht stelde, hebben we een heel lange discussie gehad op 22 november 2007 over de problematiek van de kleine particuliere windmolens. De vraag werd gesteld door de heer Decaluwe.

Ik heb toen vooral beklemtoond dat het vergunnen van dergelijke windmolens een taak is van de lokale overheid. Het zijn dus de gemeentebesturen die al dan niet een vergunning verlenen, al dan niet na eerst advies te hebben ingewonnen van de gewestelijk stedenbouwkundig ambtenaar.

Het is merkwaardig welke een kentering op zes maanden tijd kan plaatsvinden. Ik heb sowieso niet de intentie om stil te blijven staan. Wie vanmiddag het nieuws heeft gezien, kon vaststellen dat de prijs van een vat olie andermaal het record heeft gebroken. Niemand weet waar dit zal eindigen. Tanken maakt nu jaarlijks al een verschil van 600 euro binnen het gezinsbudget. Dat zet mensen aan tot creativiteit.

Op 22 november was besloten alles eens rustig te bekijken en na te gaan wat er op het terrein gebeurt. De bedoeling was een kader te formuleren, maar misschien zijn we door de feiten voorbij gehold. We moeten hier dan ook een tandje bijsteken.

Ik heb er toen ook op gewezen dat we een ongecontroleerde groei van kleine windmolentjes, windrotors, windvanen enzovoort, bij woningen, winkels, bedrijven enzovoort best zoveel mogelijk vermijden. Zo niet, komen we opnieuw terecht in de situatie van het Vlaamse antennelandschap.

Op dit moment beschikken we over heel weinig informatie over de hinderaspecten op langere termijn. Daar is ook weinig onderzoek naar. Ik stel wel vast dat er zowel over grote als kleine windmolens heel wat maatschappelijke controverse bestaat. Wie De Gazet van Antwerpen leest, heeft wellicht kunnen vaststellen dat er heel wat commotie bestaat over de windmolens die BASF heeft opgericht. De helft van het park is niet vergund. De molens die wel vergund zijn, blijken een substantiële hinder te vormen voor de inwoners van Berendrecht. Een correcte inschatting van de hinderaspecten blijkt dus minder evident te zijn dan we hadden vooropgesteld.

Voor de grote windmolens is er een duidelijk kader. Er is een beleidsvisie op Vlaams niveau in uitvoering. Voor kleine windmolens bestaat op dit ogenblik geen kader. De vraag is dan ook hoe het daarmee verder moet.

Ik heb navraag gedaan over het aantal aanvragen dat wordt ingediend. Dat aantal is momenteel vrij beperkt. Ik heb het Agentschap Ruimtelijke Ordening gevraagd om tellingen te houden. Daaruit blijkt dat er in 2007 minder dan tien aanvragen zijn ingediend. In 2008 zijn er tot nu toe een vijftal ingediend. Ik deel uw mening dat er heel veel vragen om informatie binnenkomen.

Eind vorig jaar hebben we beslist om de ingediende vragen te verzamelen. Het was de bedoeling te evalueren hoe een eventueel toetsingskader er zou moeten uitzien. We willen dat doen samen met de VVSG en de Interdepartementale Windwerkgroep die maandelijks vergadert.

Ik heb ook de vergelijking gemaakt met de problematiek van de gsm-masten. Daar hebben we in het begin ook heel wat moeilijkheden mee gehad. Na een tijdje kregen we vanuit Vlaanderen een beter zicht op wat er per gemeente moest gebeuren. We hebben een volledig richtlijnenkader uitgewerkt over de optimale locaties en de planningsvoorschriften.

Voor de windturbines kunnen we best het voorbeeld volgen van de problematiek van de gsm-masten. Daarbij moeten we nagaan hoe we dit gaan aanpakken en wie de vergunning zal verlenen. We hebben een belangrijke beslissing genomen door dit weg te halen bij de gemeentes en artikel 127 toe te passen via de gewestelijk stedenbouwkundig ambtenaar die voor Vlaanderen bevoegd is.

Zoals u terecht stelde, de diversiteit van windmolens, -rotors en -vanen is enorm. De markt breidt fel uit. We moeten dus een regelgeving opstellen die niet door de technologische ontwikkelingen kan worden achterhaald. We hebben dat gezien met de fotonvoltaïsche zonnepanelen. Daarvoor hebben we nu een goed kader. Als het ontwerp van decreet wordt goedgekeurd, laten we alle panelen vallen onder de meldingsplicht, zodat het snel kan gaan. Er is visuele vervuiling, maar het doel heiligt hier de middelen, al wil ik de fotonvoltaïsche panelen niet vergelijken met windmolens. Ze kunnen op allerlei manieren worden aangebracht, op de gevel, op het dak en – zoals in Limburg – ook naast de woning. De ene vindt het prachtig, de andere vindt het ellendig. We moeten dus een behoorlijk kader uittekenen.

Op dit moment is er geen algemeen Vlaams toetskader. Wel zijn er vele provinciale initiatieven. Zowel in West- als Oost-Vlaanderen, en ook in Antwerpen, werkt men aan een beleidsvisie ten aanzien van de problematiek van de grotere windturbines. De provincie Oost-Vlaanderen heeft ook een hoofdstuk gewijd aan de kleinschalige of zogenaamde microturbines. We zijn die teksten gaan uitvlooiën om geen dubbel werk te doen. Oost-Vlaanderen verdient felicitaties want men geeft daar een mooie oplossing voor dit probleem.

Over de kleinschalige windmolens zegt men dat dit enerzijds zou kunnen leiden tot een te terughoudende houding van de lokale overheden tegenover deze technologie, doch anderzijds is het gepast inplanten van deze windmolens niet zo evident. Daarom formuleert het provinciebestuur een voorstel van visie om het plaatsen ervan aan te moedigen, maar geeft het tegelijk een voorbeeld waarin de inplanting niet of minder gewenst is om landschappelijke redenen of omwille van de mogelijke hinder ten opzichte van omwonenden of de natuur. De provincie waarschuwt dus voor de problemen met de microturbines en heeft daar een kader voor uitgewerkt.

In het ontwerp van beleidsdocument bakent het provinciebestuur van Oost-Vlaanderen vooreerst het begrip 'kleinschalige windmolen' af, waarbij men let op de diversiteit in types en plaatsingsmogelijkheden. Vanuit dat overzicht stelt de provincie vast dat bepaalde types gevoeliger zijn voor turbulentie, dus meer geluid kunnen produceren en bijgevolg minder geschikt zijn voor een woonomgeving. Wat de schaal van de constructies betreft, stelt het provinciebestuur dat onder de 'kleinschalige molens' die windturbines vallen die nog op schaal zijn van de desbetreffende omgeving. Wat betekent dat nu? Volgens de provincie is een goed referentieniveau de hoogte van gebouwen maar ook bomenrijen in de omgeving. Vanuit die afweging legt ze voor windmolens een hoogte vast van 10 meter voor de masthoogte tot 15 meter voor de wiekhoogte. Kleinschalige windturbines hebben door hun schaal veel beperktere effecten op hun omgeving, zowel op vlak van ruimtelijke uitstraling als wat de hinder betreft. In principe zouden ze dus in de onmiddellijke leef- en werkomgeving kunnen worden geplaatst. De specifieke aard van de omgeving heeft echter een bepalende invloed op het al dan niet hinderlijk zijn van kleinschalige windmolens, wat lokaal moet worden afgewogen en wat niet in een omzendbrief kan worden gegoten.

Vanuit dat onderscheid in omgevingen formuleert het provinciebestuur drie hoofdtypen van omgevingen: de woonkernen, de bedrijventerreinen en andere hoogdynamische locaties, en tot slot het buitengebied. Daarnaast stelt ze twee heel verschillende molentypes voorop. Enerzijds zijn er de wiektypes, wat in feite de kleine broertjes zijn van de grotere windturbines zoals we ze allemaal kennen. Anderzijds zijn er alle andere types die veelal op, aan of nabij gebouwen worden gemonteerd. Tegelijk maakt ze een onderscheid tussen de vraag of de constructies op een gebouw of vrijstaand worden opgericht. Op die manier komt de provincie Oost-Vlaanderen tot een matrixmodel waarin aangegeven wordt waar welk type wel of niet toelaatbaar kan worden geacht. Dit lijkt me een goede formule om nader te onderzoeken en te verfijnen op Vlaams niveau. Dit kan worden omgezet in een omzendbrief van de Vlaamse Regering. We moeten het op die manier aanpakken.

Vanuit de vaststelling dat sneldraaiende objecten in een dichtbebouwde woonomgeving storend kunnen overko-

men, valt het te verkiezen de plaatsing van windmolens van het wiektype niet toe te staan in dichtbebouwde woonomgevingen. Bij grotere wooncomplexen zijn daarentegen wellicht wel verticale asturbines, geïntegreerd in het bouwontwerp, te overwegen en zelfs te verkiezen. Er zou op een meer alomvattende manier moeten worden ontworpen. Daarmee zou rekening moeten worden gehouden in het ontwerp van groot-schalige projecten.

Bijzondere aandacht is aangewezen bij een ligging in beschermde stads- en dorpsgezichten of als het gaat om een woongebied met culturele, historische en/of esthetische waarde. Dat is een open deur intrappen. We zien nog niet meteen windmolens naast een kasteel staan. Dit wordt allemaal in overweging genomen. Binnen de open ruimte moet per definitie een terughoudend beleid worden gevoerd. Hier worden kleinschalige windmolens, en dan best van het schroeftype, slechts aanvaardbaar geacht als ze geïntegreerd worden bij gebouwen. Er moet aandacht worden besteed aan de visuele relatie met het gebouw zelf. Het provinciebestuur suggereert wat dat betreft een aantal richtlijnen met betrekking tot de hoogte. Dat is niet slecht.

De provincie Oost-Vlaanderen heeft in deze gepioneerd. We moeten dat weten te waarderen. Op dit ogenblik zijn we vooral bezig met sensibilisatie en communicatie vanuit het agentschap naar de gemeentebesturen. Ik begrijp dat dit onvoldoende is. Uw opmerking is terecht. Het Agentschap Ruimtelijke Ordening heeft via de gewestelijk stedenbouwkundig ambtenaren en relatiebeheerders met de gemeenten de opdracht gekregen om dit mee te nemen in het overleg. Het gaat hier over een relatief nieuw fenomeen.

Dit dossier is binnen het agentschap ook besproken op het overlegplatform van stedenbouwkundige ambtenaren op 15 april jongstleden, naar aanleiding van uw opmerking dat men veeleer negatief was ingesteld. Er werd enerzijds geconcludeerd dat het niet wenselijk is om alle aanvragen voor particuliere windmolens de facto af te houden omdat een particuliere windmolen inderdaad vaak perfect aanvaardbaar kan zijn. Anderzijds wil men de gemeentes aanmoedigen om een beleid uit te stippelen op het eigen grondgebied.

Ik zal de 'case Oost-Vlaanderen' zo snel mogelijk voorleggen aan het overlegplatform van de stedenbouwkundig ambtenaren, maar ook van de planologische ambtenaren om opmerkingen te formuleren. Ik zal dan proberen een omzendbrief op te maken om die in de loop van september aan de Vlaamse Regering voor te leggen. Ik neem de uitgestoken hand aan om er werk van te maken.

De voorzitter: De heer Sauwens heeft het woord.

De heer Johan Sauwens: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Er is op zeven maanden tijd een

enorme evolutie gebeurd. Ik denk echter niet dat we mogen spreken over grote en kleine constructies. Er zullen heel veel tussenmaten komen. Ik denk aan appartementsblokken. Duurzame energie is ook een verkoopargument. Het is een economisch gegeven geworden. Het is niet meer voor enkele idealistische pioniers. Puur financiële berekeningen leiden tot dergelijke oplossingen.

Ik heb veel sympathie voor de oefening die in Oost-Vlaanderen is gemaakt. Ze zeggen wel dat windmolens in open ruimtes liefst niet kunnen. Net in een open ruimte haalt een windmolen zijn grootste rendement. Daar loont de investering het meest. Iedereen die een beetje bezig is met de sector, weet dat. Het grote verschil met zonnecellen is dat dit bewegende mechanieken zijn. In het begin werken ze goed, maar na een tijd niet meer. We moeten daar erg behoedzaam mee omgaan.

De verschillende particuliere vragen zijn niet gebundeld kunnen worden. Kan er aan de gemeente een actieve regisseursrol worden toegewezen om aan de rand van woonwijken te zoeken naar systemen die de collectiviteit kunnen dienen in plaats van het pure particuliere gegeven? Persoonlijk vind ik dat het die richting moet uitgaan.

U wilt de oefening van Oost-Vlaanderen met uw mensen overdoen. Wanneer zult u aan de provinciale stedenbouwkundige diensten en de gemeenten wat duidelijkheid kunnen verschaffen? Zal dat volgend jaar zijn? Ik pleit ervoor dat dat nog dit jaar gebeurt. We willen absoluut ruimte creëren voor de zoektocht naar financieel interessantere vormen van energievoorziening, die tegelijkertijd duurzaam zijn en het milieu niet belasten.

Minister Dirk Van Mechelen: Ik ga daarmee akkoord. Ik was met mijn gemeente de pionier van de miniwaterzuiveringsstations. Dat is ondertussen de individuele behandeling van afvalwater (IBA) geworden die een algemeen karakter en omschrijving hebben gekregen en ook worden toegepast.

We moeten proberen om meer wetenschappelijk onderzoek te doen naar windmolens. We moeten mensen inderdaad behoeden voor stofzuigerverkopers, zoals mevrouw Schauvliege zegt. Net zoals de omzendbrief voor de grote windturbines moeten we heel snel een kader klaar hebben. Dat kan dan na zes maanden of een jaar worden bijgesteld. Ik vind het matrixsysteem op zich een goed systeem. Ik begrijp wel niet dat er naar rijen bomen wordt gekeken. Die staan er natuurlijk net om de wind tegen te houden. Ik ben bereid om dit te verfijnen. Mijn voorstel is om aan het overlegplatform te vragen dit in juni te agenderen. Dat moet dan zeer consequent worden besproken. In het najaar moeten we dan met een eerste voorstel komen. De procedure kan dan worden aangevat.

De voorzitter: De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen: Mijnheer de minister, ik ben blij met uw antwoord. Er moet snel een kader komen. Uit Oost-Vlaanderen komen interessante aanzetten, maar we kunnen vragen stellen bij bepaalde zaken. Als er wiken zijn, moeten die bijvoorbeeld volledig in het gebouw worden geïntegreerd. Ik pleit voor een visuele relatie met het gebouw. Dat moet niet te stringent, maar wel kwaliteitsbewakend, niet alleen naar het landschap maar ook naar de producten en de aard van de producten die een vergunning zouden krijgen. Ik ben blij dat we in het najaar meer duidelijkheid zullen krijgen. Aan elke gemeente vragen om een hele visie te ontwikkelen, is een hopeloze zaak. Ik sluit me er wel bij aan dat een bewust gemeentebestuur moet nadenken over hoe er collectief iets kan gebeuren. Dat vraagt wel een gemeentebestuur dat op een bewuste manier bezig is met deze dingen.

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mevrouw Joke Schauvliege: Ik wil nog een bemerking maken. Ik heb de minister horen verklaren dat hij een parallel met de gsm-antennes wil trekken. We hebben echter geen goede ervaringen met kleine antennes die niet op een nieuwe mast, maar op gevels, daken of bestaande hoogspanningsmasten worden geplaatst. Die zijn namelijk vrijgesteld van vergunning. Ik zou niet graag zien dat de windmolens die op daken worden geplaatst, ook van vrijgesteld van vergunning zouden worden. Op die manier zouden lokale besturen er immers niets meer over te zeggen hebben. Met de gsm-antennes is dit momenteel het geval. Vaak weten we niet dat er op appartementen, op schoolgebouwen en dergelijke antennes terechtkomen. Ik wil hiervoor waarschuwen. De minister kan beter geen vrijstelling voor die kleine windmolens voorstellen.

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Ik zou de minister willen danken voor het perspectief dat de omzendbrief biedt. Het lijkt me nodig om ook voor de kleine windmolens een omzendbrief te verzenden. Op die manier kan de ruimtelijke inplanting aan bepaalde voorwaarden worden onderworpen.

We zouden nog een stuk verder kunnen gaan. In het kader van het nieuw Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen zouden we de lokale besturen de taak kunnen geven ruimte voor collectieve investeringen in hernieuwbare energie te creëren. Er zijn al voorbeelden van gemeenten die hebben toegestaan dat bewoners in coöperatief verband aan bepaalde windmolenprojecten kunnen participeren. Ik denk hierbij aan de windmolens van Eeklo of van Volvo Trucks in Oostakker. De buurtbewoners kunnen aan die investeringen participeren, waardoor een lokaal maatschappelijk draagvlak ontstaat. Zo zien ze de eigen molen, bij wijze van spreken, draaien en opbrengen. Grotere molens hebben een

veel hoger rendement per geïnvesteerde euro. Dit kan een alternatief zijn voor de goedmenende burger die in dergelijke vormen van hernieuwbare energie wil investeren. Indien we op lokale publieke gronden de ruimte creëren om dergelijke molens te bouwen, staan we de burger toe om hier op basis van allerhande financieringstechnieken, zoals coöperatieven, aan te participeren. Dit zou ons in staat stellen om een veel hoger rendement per geïnvesteerde euro te halen en om dergelijke installaties ruimtelijk te clusteren. Dit laatste kan de inpasbaarheid in de ruimte ten goede komen.

Ik wil hierbij opmerken dat een aantal Duitse steden, waaronder volgens mij Berlijn, de dakoppervlakten van hun eigen stedelijke gebouwen aan coöperatieven van inwoners verhuren. Op die manier kunnen die inwoners in zonnecelprojecten investeren.

We moeten over dergelijke modellen nadenken. Misschien kunnen we in het nieuw Ruimtelijke Structuurplan Vlaanderen niet enkel taken met betrekking tot nieuwe bedrijventerreinen en kmo-zones, maar ook taken met betrekking tot de capaciteit en het aanbod aan hernieuwbare energie inschrijven. We kunnen de lokale besturen die opdracht geven. Op zijn minst moeten we een kader met incentives creëren om de lokale besturen hiertoe aan te zetten.

De voorzitter: Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen: Wat de laatste opmerking betreft, wil ik opmerken dat we met de typevoorschriften een kader hebben gecreëerd. Dit komt systematisch aan bod. De lokale besturen moeten hier aandacht aan besteden. Een samenspel van verschillende bevoegdheden moet dit stimuleren. Ik denk hierbij niet het minst en in eerste instantie aan het beleidsdomein Leefmilieu. Ik neem aan dat ook vanuit het beleidsdomein Economie incentives kunnen worden gegeven. Dit gebeurt trouwens al. Ik ben in elk geval beschikbaar.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Stefaan Sintobin tot de heer Dirk Van Mechelen, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over het typevoorschriftenbesluit voor de agrarische gebieden in het kader van gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen en het verband met de inplanting van windturbines in agrarisch gebied

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Mijnheer de voorzitter, deze vraag om uitleg betreft de inplanting van grotere

windturbines in agrarisch gebied en de mogelijke tegenstelling tussen de visie van het provinciebestuur van West-Vlaanderen en de visie van de minister.

Zoals de heer De Klerck eerder vandaag al heeft opgemerkt, heeft de deputatie van West-Vlaanderen een provinciale beleidsvisie, getiteld 'Ruimte voor windturbineparken in West-Vlaanderen', goedgekeurd. De in dit document opgenomen ruimtelijke afwegingscriteria vormen de basis voor de aanduiding van prioritaire zoekzones voor windturbineparken.

Deze zoekzones moeten later worden verfijnd om tot concrete inplantingslocaties te komen. Hoe dit verder zou moeten verlopen, staat in de tekst van mijn vraag om uitleg beschreven.

De deputatie wil door middel van deze visie een aanbodbeleid voeren. Dit beleid moet ervoor zorgen dat de windturbines zo veel mogelijk op ruimtelijk verantwoorde locaties worden gebundeld. Op die manier moet een wildgroei van solitaire inplantingen worden voorkomen.

De deputatie doet evenwel geen uitspraken over kleinschalige inplantingen. Op dit vlak wordt mijn provincie voor een keer door Oost-Vlaanderen geklopt. Het is duidelijk dat de deputatie een clustering nastreeft. Ze stelt hierbij terecht dat bij het bepalen van inplantingslocaties rekening moet worden gehouden met de kwetsbaarheid en de draagkracht van het betrokken gebied en van de onmiddellijke omgeving. Om die reden wordt een bundeling met stedelijke gebieden, met woonconcentraties en met grootschalige bedrijventerreinen of een koppeling aan infrastructuur met een reeds belangrijke ruimtelijke impact beoogd. Volgens de deputatie moeten grote aaneengesloten open gebieden worden gevrijwaard. In de tekst van mijn vraag om uitleg staan trouwens enkele zones die door de deputatie als te vrijwaren gebied zijn aangeduid.

Ik kom tot de kern van mijn vraag. De minister heeft vandaag al naar het recent goedgekeurde nieuwe typevoorschriftbesluit van de Vlaamse Regering verwezen. Volgens dit besluit zullen heel wat zonevreemde werken en handelingen in agrarisch gebied toch worden toegelaten. Uit het antwoord van de minister op een schriftelijke vraag van de heer Daems kan worden afgeleid dat hiermee de inplanting van windturbines in open en agrarisch gebied wordt gefaciliteerd. In de tekst van mijn vraag om uitleg verwijs ik in dit verband naar een specifieke casus in West-Vlaanderen. Dit alles zou me kunnen doen besluiten dat er op zijn minst een discrepantie tussen de visie van de deputatie en de bepalingen in het typevoorschriftbesluit is.

Mijnheer de minister, hoe evalueert u de provinciale ruimtelijke beleidsvisie op de inplanting van windturbines

in West-Vlaanderen? Als ik goed ben ingelicht, heeft de deputatie van Antwerpen een soortgelijke visie ontwikkeld. Hoe staat u tegenover de provinciale ruimtelijke afwegingscriteria? Hoe verhoudt een en ander zich tot de bepalingen in het typevoorschriftbesluit? Is mijn analyse correct? Is er mogelijk een tegenstelling tussen de visie van de minister en de visie van de deputatie? Lijkt het u aangewezen windturbineparken in agrarisch gebied te bouwen?

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mevrouw Joke Schauvliege: Mijnheer de voorzitter, ik wil me bij deze vraag om uitleg aansluiten. De omzendbrief vormt het Vlaams afwegingskader. De heer Sintobin stelt zich vooral de vraag of het aangewezen is windturbines in agrarisch gebied te plaatsen. Ik heb in deze commissie al eerder opgemerkt dat ook de inplanting in industriegebieden, langs gewestwegen of vlakbij woongebieden tot klachten heeft geleid. Klachten van geluidsoverlast, maar vooral van slagschaduw. Er is het nieuwe afwegingskader, maar ook bij heel recente windturbines blijven er klachten over hinder komen. Er komen windturbines in afgebakende zones, maar ik wil ervoor pleiten om ernstig na te denken over een eventuele verstrenging van de afstandsregels zodat mensen minder hinder ondervinden.

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: We hebben te maken met een technologie in volle ontwikkeling. Mevrouw Schauvliege vraagt een verstrenging van de regels. Ik wil erop wijzen dat de turbines van vandaag veel stiller draaien dan vroeger. Er is een evolutie. Ik denk dat ons afwegingskader zich daaraan moet aanpassen. Voor mij moet de regel niet de afstand zijn, maar de geluidshinder. Ook met de slagschaduw moet men rekening houden. Er is een eerste belangrijke stap gezet met de omzendbrief die gewijzigd en versoepeld is.

Als je kijkt naar landen zoals Denemarken, Duitsland en Nederland, dan zie je dat windturbines in agrarische gebieden opgang maken. De term 'windboeren' heeft er ingang gevonden. De landbouwsector is er vragende partij om meer turbines te kunnen inplanten. Uiteraard moet dat gebeuren op plaatsen waar ze ruimtelijk inpasbaar zijn en waar ze niet zorgen voor een verstoring van het landschap. Maar per definitie zeggen dat het niet kan in landbouwgebied, zou een zware blunder zijn.

Ik stel vast dat er volgens het oude regime – het wordt nu veranderd met de typevoorschriften – drie openbare onderzoeken nodig waren, alvorens je kon overgaan tot de inplanting van windmolens in landbouwgebied. Eerst was er een overdruk nodig, via het ruimtelijk uitvoeringsplan, van windmolenzones in een agrarisch gebied wat een openbaar onderzoek vereist. Voor hetzelfde project had je dan nog eens een stedenbouwkundige vergunning nodig

en een milieuvergunning, ook met openbaar onderzoek. Er zijn dus drie openbare onderzoeken over eenzelfde project. Dat is van het goede te veel.

Uiteraard moet er een goede afweging zijn, maar dat zou ook in één procedure kunnen waarbij alle bevoegde instanties betrokken zijn. Ik vind het een goede stap om in de typevoorschriften, windmolens in nieuwe agrarische gebieden aangeduid op de ruimtelijke uitvoeringsplannen, mogelijk te maken. We moeten eens nadenken hoe we ook in bestaande landbouwgebieden op de bestaande gewestplannen – waarop de typevoorschriften niet van toepassing zijn – de cascade van openbare onderzoeken kunnen vereenvoudigen om via een gewone bouwvergunning en milieuvergunning tot een ruimtelijk verantwoorde inplanting van windmolens te kunnen overgaan.

De voorzitter: De heer Sauwens heeft het woord.

De heer Johan Sauwens: Vlaanderen heeft vol gestaan met windmolens. Onze voorouders hebben zich bediend met windmolens en de kracht van de natuur gebruikt. Er zijn heroïsche discussies gevoerd bij de bescherming van een aantal van die windmolens. Eens de windmolen vergund is, heb je ook recht op windvang. Als er dan in de buurt van de molen werd gebouwd, dan kon de molen niet meer malen.

Ik heb als burgemeester de eerste aanvraag gekregen voor het plaatsen van een waterkrachtcentrale op de Demer.

De voorzitter: Als ik hoor dat er zoveel problemen zijn om het CO₂-probleem op te lossen, dan zouden we beter terug kerncentrales zetten.

Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen: Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, het gaat over provinciale ruimtelijke beleidsvisies. Op dit ogenblik zijn mij drie initiatieven van de uitwerking van beleidsvisies door provincies bekend. In West-Vlaanderen heeft de deputatie op 24 april 2008 de provinciale beleidsvisie 'Ruimte voor windturbineparken in West-Vlaanderen' goedgekeurd. In Oost-Vlaanderen heeft het provinciebestuur een voorontwerp van provinciaal beleidskader windturbines opgemaakt. Dit voorontwerp werd voorgesteld op de vergadering van de interdepartementale werkgroep windenergie van 17 april. In Antwerpen heeft de deputatie op 17 april beslist om locaties voor windturbines op haar grondgebied te zoeken, bijvoorbeeld aan het Kempisch Kanaal, waar nogal wat gemeenten vragende partij voor een initiatief zijn.

Ik beperk me in dit antwoord tot de beleidsvisies van West- en Oost-Vlaanderen omdat Antwerpen nog niet

ver genoeg staat. Beide beleidsvisies bouwen verder op de uitgangspunten en het afwegingskader van de omzendbrief zoals die werd gewijzigd in 2006 en waarbij een afwegingskader en randvoorwaarden voor de inplanting van windturbines naar voren werden geschoven.

Vanzelfsprekend zijn het dus documenten die we bij de verdere afweging van windturbineprojecten in die provincies moeten en zullen gebruiken. Het is niet vrijblijvend wat men heeft geschreven. Zoals ook in de bewuste documenten is aangegeven, gaat het echter om beleidsvisies die niet rechtstreeks doorwerken naar de beoordeling van vergunningsaanvragen. Voor de beoordeling van vergunningsaanvragen zijn echter wel heel wat aanknopingspunten terug te vinden in de vermelde omzendbrief.

Zoals u vermeldt, zijn de provinciale beleidsdocumenten erop gericht planningsinitiatieven te initiëren – een aanbodbeleid te voeren – door uiteindelijk voorgestelde zoekzones voor windturbines aan te duiden. Deze zoekzones zijn door middel van een gefundeerde methodologie afgeleid en hebben tot doel een aanbodbeleid te voeren dat ervoor moet zorgen dat windturbines zo veel mogelijk worden gebundeld op ruimtelijk verantwoorde locaties. Dat is dan ook de verdienste van de omzendbrief. Criteria hiervoor zijn expliciet vermeld.

Tegelijk wordt ongecontroleerde groei vermeden en dienen een aantal gebieden, omwille van hun karakteristieken en kwetsbaarheid ten opzichte van verschillende criteria, in principe gevrijwaard te worden van de inplanting van windturbineparken. Men slaat twee vliegen in één klap. Men spreekt heel nadrukkelijk van zoekzones, maar tegelijkertijd zegt men dat het bijna bouwvrije, agrarische zones zijn waar niets mag worden ingeplant.

Als men deze methodologie volgt, komt men bijna ‘per definitie’ tot locaties nabij stedelijke gebieden, grotere woonconcentraties en grootschalige bedrijventerreinen, naast uiteraard de havengebieden en lijninfrastructuren, en worden beschermde natuurgebieden, monumenten en landschappen en ankerplaatsen, alsook gekende vliegroutes van vogels, uitdrukkelijk vermeden. Men heeft daardoor uitstekend in kaart gebracht wat kan en wat niet kan. We gaan de andere provincies vragen om een soortgelijk initiatief te nemen, voortbouwend op de methodologie die toch vrij degelijk is ontworpen door de provincie West-Vlaanderen.

Het zijn de ruimtelijke principes die ook in de omzendbrief staan. We staan dan ook volledig achter deze provinciale initiatieven. Ik wil me nog niet uitspreken over de voorgestelde methodiek en de inhoud van de teksten. Eerst moeten de beleidsdomeinen die vertegenwoordigd zijn in de interdepartementale werkgroep windenergie, de kans krijgen hun opmerkingen en bedenkingen bij deze documenten te formuleren.

Het tweede deel van uw vraag heeft betrekking op de relatie van het voorgaande met de typevoorschriften. De Vlaamse Regering heeft op 11 april 2008 “het besluit tot vaststelling van de nadere regels met betrekking tot de vorm en de inhoud van de ruimtelijke uitvoeringsplannen” definitief goedgekeurd. Die goedkeuring kwam er na een advies van de Raad van State. We hebben er drie jaar aan gewerkt, dus u begrijpt dat ik een tevreden man was.

Belangrijk onderdeel van dit besluit is een bijlage met typebepalingen die kunnen worden gebruikt bij de redactie van stedenbouwkundige voorschriften van een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan. We hebben dus niet dezelfde fout gemaakt als is gebeurd met het typebesluit van 1972: wij kunnen nadien zo nodig de bijlage vrij soepel wijzigen. Vanzelfsprekend kunnen een provincie of gemeente deze typebepalingen opnemen in de eigen plannen. De typebepalingen vormen een niet-verordenend onderdeel van het besluit. Eens ze worden overgenomen in een specifiek ruimtelijk uitvoeringsplan (RUP), worden ze bij de definitieve vaststelling van dat plan uiteraard van rechtswege verordenend.

Bij het opstellen van deze typebepalingen is ook expliciet ingespeeld op de maatschappelijke vraag naar windturbines en hernieuwbare energie in het algemeen. Het is allemaal vrij breed geformuleerd. U suggereert in uw vraag dat typebepalingen, omzendbrief en provinciale initiatieven onvoldoende op elkaar zijn afgestemd. Ik denk zelf van niet. De bepalingen in het typevoorschriftenbesluit hebben betrekking op de beoordeling van vergunningsaanvragen. De beleidsvisies van de provincies West- en Oost-Vlaanderen zijn eerder een planologisch afwegingskader gericht op concrete planningsinitiatieven. Het verschil tussen beide beleidsvisies is het gevolg van het feit dat in de omzendbrief de twee sporen aanwezig zijn. Zowel wat betreft de planning als de vergunning is het kader geschetst. Hier denk ik dat de provincie zich heeft bezighouden met wat men vandaag van een provinciaal bestuur mag vragen in het verlengde van provinciale ruimtelijke structuurplannen, zodat ze zelf planologisch kunnen aanduiden wat ze waar willen.

U hebt ook nog twee bijkomende vragen gesteld. U vraagt wat de mogelijkheden zijn om windturbines in agrarisch gebied te installeren. De typebepaling voor agrarische gebieden stelt klaar en duidelijk dat bij een eventuele vergunningsaanvraag voor een windturbineproject in agrarisch gebied een lokalisatienota moet worden opgesteld. In deze nota moeten drie aspecten worden beschreven en geëvalueerd: de mogelijke effecten van de inplanting op het vlak van efficiënt bodemgebruik; de eventuele verstoring van het agrarisch gebruik; en ten slotte, de landschappelijke impact.

De typebepaling beoogt dus zeker geen inplanting van windturbines zonder meer, om het even waar in het

agrarisch gebied. Men moet dat met gezond verstand aanpakken. Maar waar het ruimtelijk verantwoord en verzoenbaar is, moet het ook in agrarisch gebied kunnen. De Vlaamse Regering wil een ruimtelijk gecontroleerde uitbouw van het windmolenpark, steunende op onze beleidsvisie zoals die in de omzendbrieven is verwoord. Ik wil ook nog even zeggen dat de Vlaamse Regering op de ministerraad van 16 mei 2008 door middel van de voorlopige vaststelling van een ruimtelijk uitvoeringsplan een zone langs de N49, op het grondgebied van Maldegem en Eeklo, heeft aangeduid voor de bouw van windmolens. Sommigen deden dat niet echt met veel enthousiasme. Eerder werden nochtans al gelijkaardige plannen goedgekeurd voor Hoogstraten-Meer, Kruikebeke-Beveren en Gistel. Op dat vlak moeten we vooruit.

Als reactie op de opmerking van de heer Martens wil ik toch even meegeven dat in de marge van het opstellen van het decreet Ruimtelijke Ordening is afgesproken dat een bijkomende decreetsbepaling zal worden uitgeschreven om het mogelijk te maken om de bouw van grote windturbines in agrarisch gebied onder te brengen in het vergunningenbeleid zonder daarvoor telkens de lijdensweg van planologische processen te moeten doorlopen. Het is wel zo dat bij die stedenbouwkundige vergunningen het afwegingskader dat we voor ogen houden in een planningsinitiatief via het vergunningenbeleid in rekening zullen brengen. We zijn ermee bezig. Op die manier komen we tegemoet aan de wens om komaf te maken met de contraproductieve mikmak van procedures.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Ik dank de minister voor zijn omstandig antwoord. Ik wou niet echt 'suggereren'. Als men de beleidsvisie van de provincie naast het typevoorschriftenbesluit legt, dan kan men denken dat er sprake is van enige discrepantie. Ik moet wel zeggen dat uw antwoord me enigszins geruststelt. U hebt ook het onderscheid aangetoond tussen een beleidsvisie enerzijds en het verlenen van vergunningen anderzijds. De heer Martens had het over Denemarken en Nederland. Er is al gediscussieerd over de glastuinbouwzones. Ik denk dat men een land met een enorme oppervlakte niet altijd met het onze kan vergelijken.

In mijn vraag staat duidelijk over welke gebieden in West-Vlaanderen ik het heb als ik het over te vrijwaren zones heb. Een van de grote troeven van West-Vlaanderen zijn de waardevolle landschappen. Het is dus logisch dat de deputatie probeert om zo veel mogelijk zones in de provincie te vrijwaren van windturbineparken, en dat heeft de minister ook zelf toegegeven.

Binnenkort zal worden gediscussieerd over de bescherming van gronden die verband houden met de Eerste

Wereldoorlog. In West-Vlaanderen en Ieper woedt een discussie over Pilkem Ridge en het A19-dossier. Ik zal u daarover binnenkort eens ondervragen. Hoe ver kunnen we gaan in de bescherming van oorlogsfronttoerismegronden, als ik dat zo mag noemen. In afwachting ben ik enigszins gerustgesteld door uw antwoord. De toekomst zal uitwijzen of er sprake is of was van een tegenstelling tussen beide visies.

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Bart Martens: Wat de provincie West-Vlaanderen doet, moet op het eerste gezicht worden aangemoedigd. Het is nuttig dat een provinciale overheid op een proactieve manier aangeeft waar wel windmolens kunnen worden ingeplant, rekening houdend met de windsnelheden die in het Windplan Vlaanderen staan, met vogelmigratieroutes, met ankerplaatsen en met waardevolle te beschermen landschappen.

Veeleer dan een afwachterende houding aan te nemen en elke individuele vergunningsaanvraag te moeten beoordelen, denk ik dat het goed is dat men proactief zegt waar het kan of wenselijk is. De minister zou er dus goed aan doen de West-Vlaamse houding bij de andere provinciebesturen aan te prijzen.

Ik ben ook blij dat de minister zegt dat hij komaf wil maken met de consecutieve afwegingsprocedures. Blijkbaar is daarover een akkoord bereikt, in de marge van de redactiewerkzaamheden over het te wijzigen decreet over de ruimtelijke ordening. Hij wil in die procedures snoeien. Dubbel werk inzake de afweging van dergelijke projecten wil hij voorkomen. De ruimtelijke afweging die vandaag op planniveau gebeurt, wil hij beperken tot het vergunningstraject. Dat is een zeer goede zaak. Beide combineren en op een proactieve manier aangeven waar windmolens wel kunnen, samen met een afweging op het niveau van het vergunningstraject, moet ertoe kunnen leiden dat in Vlaanderen op een ruimtelijk verantwoorde manier veel meer in windenergie wordt geïnvesteerd.

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mevrouw Joke Schauvliege: Mijnheer Martens, u hebt het over het landschap dat gevrijwaard moet worden, over de wind die aanwezig moet zijn en over de vogels. U vergeet echter een belangrijke categorie, met name de omwonenden. Er moet ook rekening worden gehouden met de mensen die in de buurt wonen. Het kan niet de bedoeling zijn dat zij hinder ondervinden van de windmolens.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
